

ՌԱԾԵՒԱՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI-WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. X, No. 11, May 26, 1928

Հիւտ 10, Նո 11, Մայիս 26, 1928

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ

ՐԱՀՆԻԻՄԱՆԸ ԻՄԱՆ ԻԳՐԱՐԸ

Պաղը սօսթլար Րահնիւմանըն իման իգրարընը պիւմէք իսթէյօրլար: Պիղ 1902տէ Աւետարանիչ թախսիս օլունտուղոմուղտա օլ բուհանիլէր մէճլիսի էօնիւնտէ իման իգրարընըն օգուտուղ իտի: Օլ իման իգրարընը պու կիւն էլիմիղտէ օլսա իտի օնու պու կիւնքի իման իգրարընըն տէյու նէշր էտէր իտիք:

Կէչէնլէրտէ Րահնիւմատա քէֆարէթ հագգընտա եագտըղընը սէօղլէր պաղըլարընա զարիպ կէօրիւնմիւշ, հալ չու քի քէֆարէթ հագգընտա իթիգատընը կիւնկիւս քիւնսէլէրինտէ 20 սէնէ վաղ էթտիյիմիղտէն ֆարգլը տէյիլ տիր: Քրիստոսըն ուլուհիլէթի հագգընտա պու եագընլարտա եագտըղընը, 20 սէնէ իսթանպօլ տա միւսլիմանլարա վաղ էթտիյիմիղտէն ֆարգլը տէյիլ տիր:

Վագըլա իման վէ իթիգատաթընը մալիւմաթ վէ թէճրիպէմիղլէ պէրապէր թէրագգըն էտէրէք չէքլինի տէյիլէ պիւնր, լաքին էստա թէպալ տիլ օլմաղ:

Պունտան 58 սէնէ էվվէլ Մարաշ իւմ ի իւահի մէքթէպինէ կիթտիյիմիղտէ, Նրորդուլթիւն թալիմաթընա տաիր քէնտիմէ պիր թէսավվուրըն վար ըտը: Օրատա իւմ ի իւահի տէրսի ալտըղտան սօնրա օլ թասավվուրընտա պիր աղ թէպէտտիւլ վուգու պուլտու, վէ օնու եանըմա գայտ էյլէմիլ իտիմ: Օն սէնէ սօնրա Նէյլ իւմ ի իւահի մէքթէպինէ կիթտիյիմտէ օրատա ալտըղըն տէրսլէրտէն վէ միւթալէալարընտան

օլ պապտէ թէսավվուրաթընտա հասըլ օլան թէ պէտտիւլաթը, օլ օն սէնէ էվվէլքի գայտըն եանրա եագտըն իտի: Պիր գաչ սէնէ սօնրա եինէ թէպէտտիւլ էթմիլ օլան թէսավվուրընտա օլ պիրլէրին եանընա գայտ էթտիմ իտի: Քեաչքի օլ գայտլարըն շիմտի էլիմտէ օլսա իտի անլէրի նէշր էտէր իտիմ, օգուլանլար մէքքիւր թալիմէ տաիր Ֆիքրիմտէ վուգու պուլան թէպէտտիւլի կէօրէպիւրլէր իտի: Թէպէտտիւլ վար, լաքին օլ թէպէտտիւլ թէրագգըն տիր:

Պաղը ագաիտէ տաիր իյղահաթ վէրէլիմ:

Քէֆարէթիմ մանասընա տաիր փէտէրիմտէն էօյրէնտիյիմի վէ պու կիւն պէնիմ Ֆիքրիմտէ օլան թէսավվուրըն մէյտանա գօյսամ ֆարգը կէօրիւլէպիւր: Պագընը, փէտէրիմ քէնտի վագթընըն պէօյիւք պիր վարըն իտի, օն տան էօյրէնտիյիմ չու իտի:— Ալլահ ատիլ տիր, կիւնահքեար ճէգալանտըրընմալը տիր: Իմտի Ալլահ ատալէթ գըլըճընը կիւնահքեարըն պօյնունա էնտիւմէք իչիւն գալտըրտը, լաքին Քրիստոս իաչտա քէնտի պաշընը օլ գըլըճ ալթընա գօյմագլա Քրիստոս քէնտիսի ատալէթիւն նէթիճէսի օլան էօլիմէ տիւշար օլտու, վէ պէօյ լէճէ հէմ Ալլահըն ատալէթի իգնա օլտու, հէմ կիւնահքեար իւշլա պուլտու:

Ամլէրիգատաքի մուալլիմիմին տէտիյի չու իտի:— Կիւնահ Ալլահըն էպէտի շէրիաթը ալէյհինտէ իսեան տըր, վէ ճէգասըն էպէտի քէտէր տիր: Քրիստոս իաչտա գըսա պիր միւստէթ իչիւն քէտէր չէքտի: Իմտի օլ էպէտի գաթըն գըսա պիր միւստէթ իչիւն չէքտիյի մահտու կիւնահքեարըն էպէտէն չէքէճէյիւնէ միւսավի օլտըղընտան Ալլահըն ատալէթի իգնա օլ-

մուշ տըր վէ Ալլահ կիւնահքեարը ճէգատան
մուաֆ թութարազ օնա աֆվ էտէպիւր:

Պիր տէ շու Ֆիքրէ պագալըմ:—

Ատէմ շու զարուրի գաիտէլէրլէ իտարէ օ-
լունան ալէմտէ հուրր իրատէթէ մալիք պիւր
վարլըզ օլտըլընտան հագիզի ատէմ օլապիւմէ-
սի պու իրատէթինին տօղրու իսթիմալինէ մէ-
նութ տըր: Ատէմ պու իրատէթինին տօղրու գուլ
լանմայր պ կիւնահ էտիյօր վէ հագիզի ատէմ-
լիքտէն մահրում գալըյօր: Պու իսէ հէմ Ֆէրտ
իչիւն հէմ պէշէրիյէթ իչիւն պիւր պէլա տըր:
Ատէմ քէնտիլիյինտէն պու պէլատան գուրթու-
լամազ: Ալլահ ատէմի սէվիպ անը իսէլաս էթ-
մէք վէ քեամիլ ատէմլիյի մէյտանա կէթիւմէք
իսթէյէրէք անա թէնէզլիւ էթմիշ վէ անըն հա
յաթընա իլհազ օլարազ անը իլգամ վէ իրչատ
էյլէմէյէ չալըյօր: Վէ իշթէ Ալլահ Բրիստոս-
տա պունը իծրա էթմէքտէ օլմուշ վէ պու կիւ-
նէտէք իծրա էթմէքտէ տիւր: Կիւնահը աֆվ վէ
կիւնահքեարը իսէլաս էթմէք իչիւն Ալլահ քէն-
տիսի քէտէր չէքիյօր վէ սապր իլէ կիւնահքեա-
րը իլգամ վէ քէնտի հայաթը իլէ իհեա էթմէյէ
չալըյօր: Ալլահ պունը տիւնեայա Բրիստոս-
տա կէօթէրմիշ վէ պիւֆիլ իսպաթ էյլէմիշ
տիւր: Բրիստոս քէնտիսի Ալլահըն պու քէտէր
չէքէն քէֆարէթինին իզհարը տըր: Իշթէ քէֆա
րէթ իչիւն էվվէլէլիլէրին հասար յօգթալարընը
հավի օլուպ եինէ տէ օնյարտան Ֆարգլը վէ օն-
յարա Ֆաիդ օլան պիւր թէսավվուր:

Պաղը պաղա աղիտէլէրի տէ էլէ ալըպ ան-
լէրին էսասէն գաիմ, լաքին թարիֆ վէ թէֆ-
սիրինճէ Ֆարգլը վէ էվվէլէլիլէրէ Ֆաիդ օլան
ճիհէթլէրինին կէօրէպիլիլէրիդ: Մէսէլա, Բրիս-
տոսըն ուլուհիյէթի: Պիր եօլ, պունտան 1900
սէնէ էվվէլ 32 սէնէլիք պիւր միւտտէթ ըու ի գէ-
մինտէ եաշամըչ օլան զաթը ճէսէտի իլէ վէ ըու
հը իլէ ալլահլանտըրմազ տըր, տիկէր եօլ օլ
զաթտա Ալլահըն քէնտիսինին ատէմլէրէ քէշֆ
ու պէյան էթմէսինին կէօրէրէք, անտէքի հա-
գիզի Ալլահը ալլահլանտըրմազ տըր: Եանի,
պիւր պէօյիւք Ալլահ պիւր տէ ճէսէտիլ քիւշիւք
Ալլահ կէօրմէք տէյիլ, իլլա օլ կէօրիւնիւրտէքի
կէօրիւնմէգի կէօրէրէք, տաիմա հագիզի վէ վա
հիտ օլան Ալլահը կէօրմէք: Սօնրաքի ֆիքր Բը-
րիստոս հագգընտա վէ Ալլահ հագգընտա տա-
հա եիւքսէք պիւր թէսավվուր տըր:

Եաիօտ, Բիթապ ը Մուգատտէսի ալ: Պէն
ինկիլղճէ էօյրէնմէյէ պաշատըղըմտա ինկիլղ
ճէ Բիթապ ը Մուգատտէսի օգուրքէն Ղուկ. 2,
49ը չէօյլէ թէրճէմէ օլունմուշ պուլտում, «Փէ-
տէրիմին իչինտէ պուլունմազլըղըմ վաճիպ ի-
տիյինի պիւմէզ մի իտինիդ»: Թիւրքճէտէ, «Փէ-
տէրիմին պէյթինտէ» եաղըլ տըր: Հէման օլ
վագթըն միսիօնէրի Տօզ. Ֆուլըրա գօշուպ պու
նը իյղահ էթմէսինին ըիճա էյլէտիւմ: Միւմաի-
լէյհ ասլանմէնին պու իքի թարգտա թէրճէմէ
էտիլէպիլիլ իտիյինի սէօյլէտի: Ամէրիգա-
տաքի իլահիյաթ մէքթէպիլնտէ մուալլիմ Իպ-
րանիլէր ըիսալէսինտէ Մէզամիրտէն կէթիւրի-
լէն այթթլէրին իպրանիճէտէն Ֆարգլը օլտու-
լունու վէ անլէրին «Եէթմիշլէր Թէրճէմէսի»
տէնիլէն էսքի Եունանիճէտէն իսթիլչատ էտիլ-
տիյինի զիքր էտինճէ՝ Ֆիքրիմ պիւր չօզ պու-
լանտը, չիւնքի օ վագթլարտա հարֆի իլհամ
ինանրյօր իտիւմ: Սօնրա տիգգաթլէ թէֆթիլէ է-
տէրէք կէօրտիւմ քի Բիթապ ը Մուգատտէս Ալ-
լահըն իլհամընըն զայտը օլուպ անտէքի իլհամը
կէօրմէք իչիւն հարֆըն արգասընտաքի ըուհու
կէօրմէք լաղըմ տըր: «Հարֆ էօլտիւրիւր, ամ-
մա ըուհ իհեա էտէք»:

Եաիօտ Ալլահ Թէսավվուրընը ալ, էվվէլա
Ալլահըն մէվճուտիյէթինին իսպաթ իչիւն նէ գա
տար չապալար իտիւմ: Ալլահ թապիսթտան տի
չարտա պիւր մէքեանտա սաքին տիւր տէյու թէ
սավվուր էտէր իտիւմ: Սօնրա Ֆէլսէֆէյի միւ-
թալէա էթտիքճէ Ալլահըն ճիհանտա քէնտի հու
գուրը իլէ մէվճուա օլտուղու ֆիքրի պանա տա-
հա մագուլ կէօրիւնտիւ: Վէ գօլէճտէ չակիրտ-
լէրիմէ պու ֆիքրի թարիֆ էթտիյիմտէ պէն է-
վէյի չապալար իտիւմ, չակիրտլէրտէն տէ ազ-
լար անըն մանասընը կէօրէպիլիլէրլէր իտիւմ: Պու
կիւն՝ պէնիմ իչիւն վէ էֆքեար ալէմինտէ ա-
լէլ ումում էն վաղըհ հագիզաթլարտան պիւրիսի
պու, եանի, Ալլահըն ալէմտէ հաղըր վէ Ֆաիլ
օլմասը տըր:

Բէզալիք միւնիգէ հագգընտա ֆիքրլէր նէ
գատար թէպէտտիւլ վէ թէրազըր էտիյօր: Էվ-
վէլ միւնիգէ ուղազտա օլան Ալլահըն թապիսթ-
տա արա սըրա աճայիպաթ իչլէմէսի մանասըն-
տա իտիւմ: Լաքին Ալլահըն թապիսթտա Ֆաիլ
օլան հուղուրընըն մանասընը անլատըգճա միւ-
ճիգէ պիւսպիւթիւն եէնի պիւր մանա քէսպ է-

տէր, եանի Ալլահըն անխաղի վէ խուսուսի պիր մագսէտ իշիւն թապիւթ իւզերիննոէ տողրու- տան իշլէմէսի տէմէք օլուր:*

Վէլ հասըլ սալթ Բահնիւմա իշիւն տէյիւ, հէր քէս իշիւն վէ հէր ասր իշիւն գաթի պիր ի- ման իզրարը եաղմագ միւշքիլ պիր մէսէլէ տիր:

Իման իզրարընտա էսասի օլան խուսուսաթ թէֆէրուաթտան թէֆրիգ էտիւմէլի տիր: Վէ իմանտա թէրագզը օլտըղը կիպի իման իզրա- րընտա տա թէրագզը մէմուլ տըր:

Իմտի Մուխթասար իման իզրարըմըզը շէօյ լէ իֆատէ էտէլիւ:—

Քեաննաթըն՝ էզէլի, անի վէ էպէտի էսա- սը օլուլ թէֆէհիւստէն պաիտ օլան եհնէ տէ քէնտինի պիղէ քէշֆ ու պէյան էտիւլ իլհամ վէ- րէն գաթի Ալլահա իման էտէր իմ:

Յիսուս Քրիստոս պու իլհամըն էքմէլ իզ- հարը օլտուղուկն վէ ատէմ իշիւն հազիգի Այ- լահըն վէ ինտ Ալլահ հազիգի ատէմին անտէ իզհար օլունտուղուկն իման էտէր իմ:

Հէր ֆէրտին հազիգի ատէմ օլմասընըն շար թը Ալլահըն ատէմէ թէնէզղիւլի, եանի քէֆա- րէթ վէ ատէմին Ալլահըն հայաթընա իշթիրաքը եանի րուհտան տողմասըլլա միւմքին օլտըղը- նա իման էտէր իմ:

Յիսուս Քրիստոստա օլան խէլասըն պէշէ- րիյէթ արասընտա իմրա օլապիւմէսի եանի մէ- լէքիւթուլլահըն գաֆէրի իշիւն անա իման է- տէնլէրին օլ հայաթը եաշամալարը վէ անը պիլ ֆիլի եանի հայաթ վէ քէլամ իլէ հէր քէսէ թէպ չիր էթմէլէրի վաճիպ օլտըղընա վէ պուկըն ի- շիւն միւմինլէրին միւշթէրիքէն իշլէմէլէրի լա զըմ կէլտիյինէ եանի քիլիսէ թէշքիւթընա ի- ման էտէր իմ:

Պու ճէլիլ մէլէքիւթիւն հազիգի գաֆէրէ տողրու իլէրիլէտիյինէ վէ էնճամ պու մէլէ- քիւթ էվճինէ եէթիլէճէյինէ վէ հէր պիր միւ- մինին օլ գաֆէրտէ հիսսէտար օլաճաղընա եանի էօլմէմէլլիյէ իման էտէր իմ:

Յ. Գ. Գ.

*Պուկը պաշգա պիր սըրատա տախա գիյա- տէ իյգահ էքմէլ իսթէր իգ:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՀԱԼ Ը ՀԱԶԸՐՏԱ ԵԱՇԱ

Պիր տօսթում վար քի եաղընտա, պէլքի պիր գաշ այտան, իքի կէօղիւ տէ քէօր օլաճագ տըր: Եիրմի եէտի եաշընտա օլուլ տահա պէլ լի պիր իշի եօգ, քէնտիսի տէ պէքեար տըր: Պիր աղ սօնրա կէօղ նուրուկտան մահրում օլա- ճաղընը պիլիյօր իսէ տէ էն քէյֆիլի պիր ատէմ տիր. շիւնքի հայաթտա էն մուհիմ պիր մէպ- տէյի քէշֆ էյլէմիլ տիր: Օ՝ հալ ք հազըրտաա եաշամաղը պիլիյօր:

Չանն էտէրսին, պիր աղտան քէնտինի ի- հաթա էտէճէք օլան գօյու գուլմէթ քէնտինի մէֆթուր գըլտա կէրէք, լաքին հիշ էօյլէ պիր շէյ եօգ տըր:

Կէշէն կիւն քէնտիսի, պէն վէ պիր գըզ տօսթումուղ սահրատա տօլաշըյօր իտիք: Օղ- լան ըսլըգ չալարագ կիտիյօր իտի: Պիր տէ գըզ թէլաշ իլէ, «Տուրուն, պիր էնտիլէմ վար», տէտի: Օղլան, «Տէրտին նէ՝ տիր», տէյու սօ- րընճա՝ գըզ՝ «Պիր գօնթրաթ եափմըլ իտիք, վաթթը կէշիյօր, պիլմէմ նէ եափաճաղմ» տէ- տի:

Գըզըն պու տէտիյինտէն օղլանըն միւթէ- հասիր օլմատըղընա գըզ թէաճիւլ կէօսթէ- րինճէ, օղլան՝ «էնտիլէ էտէճէք նէ՞ վար: Պագ, կիւնէշ փարլայօր, գարշըտաքի սիյէճ կիւզէլ կիւլլէրլէ տօլու տըր. լէզիզ պիր թաամ եէտիք, պիր աղրըր եէրիմիլ եօգ, պաշընըն տէրտի նէ տիր քի էօյլէ էնտիլէ էտիյօրսըն» տէյու ճէ- վապ վէրտի:

Գըզ պիր ճէվապ վէրէմէտի, անճագ պիր աղ սօնրա պանա տէտի, «Քէնտինէ չօգ տէյէ- ճէյիմ վար իտի, լաքին տէյէմէտիմ, նիշէ ֆի- լօսօֆլար հայաթ պիր ուգուտէթ տիր տէմիշ- լէր: Սահրանըն գամպաղլարընա պազմատան նէ մէնֆաաթ չըգար, պէն հէմ էյիրմէլի իմ հէմ էմէք չէքմէլի իմ: Գօնթրաթըմը իմրա էտէ- մէգսէմ, մագսէտիմէ վասըլ օլամամ: Պուկըլարը տէսէմ, պանա տէյէճէք իտի, «Օլ մագսէտինէ վաւըլ օլմագ իսէն նէ օլուր: Հալ ք հազըրտա մէսուտ իսէն նիշի՞ւն սէնին իլէ հալ ք հազըրը- յըն արասընա պաշգա շէյլէրին սօգուլմասընա միւսաատէ էտէրսին:»

Սօնրա պէն տէ պու մէսէլէ իւզերինէ տիւ- շիւնիւլ օղլանըն հազըլը պուլտում: Պու կիւն

հազարնոց մէսուտ օլաճագ շէյլերին վար ըսա, նիշիւն միւսթագպէլին իհթիմալաթը իշիւն հալ ը հազարընը պողարսըն: Եազ կիւնիւնիւ գըշըն մուգատոյճէսի տէյու կէօրէճէյինէ, եազ կիւնիւ տէյու կէօր, էլինտէքի գօնէ կիւլիւ՝ պիր ազտան սօլաճագ տէյու կէօրմէտէն իսէ, անը շիմտի գօգուլա վէ անըն հիւսնիւնիւ կէօնէն: Մազը վէ միւսթագպէլ՝ հալ ը հազարըն իւղէրինէ կէօլկէլէրինի պրագմասըն: Հալաթտա չօզ պուլուլթլար վար. լաքին սէն հազըրըն նուրունտա եաշամազը էօյրէն:

Պ. ՆԻԳԸԼՍ

ԵԵՐԷ ՏԻԻՇՄԻ

5800 ալագ եիւքսէք ծէպէլ Ազրա էթէյինտէ, տաղլար վէ գալալար արասընտա վազը Գէսապ գարիյէմիկ փօսթա, թէլէկրաֆ վէ թէլէֆօնա տահա պու եազընլարտա նաիլ օլտու:

Պուստան էվէլ էթրաֆ շէհր վէ գասապալար իլէ կիւնիւրճէ վէ կիւնիւրճէ իճրա էտիլէն մուխապէրէյի՝ պու կիւն պիր գաշ տագիլգէտէ եափապիլիյօրը: Միլլէրճէ ուզագտա օլան պիր տօսթուհա սէօյլէրսին, անիտէ ճէվապընը իլիտիլսին: Պու նէ աճայիպ պիր պէրէքէթ տիր: Անըն իշիւն Մօրս, Պէլ վէ Մարգօնի կիպի մուլթէրիլէրէ միննէթտար իզ: Պիրտէ կէօղիւմիւղիւ իքի պին սէնէ էվէլէ շէվիլիպ՝ կիւնահ սէպէպինտէն միւլթարիպ օլան վիճտանընը րահաթլանտրիմագ իշիւն պիր թագըմ մէրասիմ վէ շէրիաթա էսիր օլմուշ օլան ինսան ճինսինէ սէմավի մէլիյիմիլին քէնտի իպն ի վահիտինի տիւնեայա իրսալ էտէրէք, վէ անըն էլէմ, էօլիւմ վէ գըյամ ը վասըթասըյլէ տտէմլէր իլէ սէմավաթ արասընտա հալաթի պիր թէլ, էլէքթրիքէնմիշ պիր խէլաս իաթթը հազըրլատըղընը կէօրիւպ անը թէրթիպ էտէն գաթա թէլէքթրի էտէր իզ: Միւմին օ թէլ վասիթասըյլէ գէմինտէ տուա էտէր, անիտէ ճէվապ ալըր, միւմին գէօինտէ քէտէր, էլէմ, կէօղ եաշարընը սէմավի տօսթուհա պէյան էտէր, վէ անիտէ սէլամէթ, սաստէթ վէ պէրէքէթէ նաիլ օլուր: Պու նէ ազիւմ վէ ճէլիլ պիր իմթիյազ տըր: Պագըր պիր թէլտէ ն էլէքթրիք ազընթընը կէշէրէք անա հարաքէթ, հէրարէթ վէ նուր իլհագ էթտիյի կիպի՝ կիւնահքեար գալպտէ Գրիս

տոսուն նուրու վէ հալաթը ամիլ օլարագ անա հարաքէթ, կէրմիյէթ վէ րուհանիյէթ պախշ էտէր:

Պիր կիւն թէլէկրաֆ աղաճլարընտան պիր գաշը տէվրիլիպ թէլ եէրէ տիւշմիւշ վէ եէր անըն էլէքթրիք ազընթընը քէնտինէ շէք միշ օլտուղունտան՝ թէլ արթըզ մուխապէրէտէն տուր օլմուշ իտի, պիւղ տախի միւսաատէ էթմէյէլիմ քի պիլիմ իլէ խէլասքեարըմըզ ալասընտա օլան հալաթի թէլ եէրէ սարըլսըն վէ պիլի անըն իլէ օլան մուխապէրէտէն տուր հտիպ՝ օլ հալաթ վէ պէրէքէթլէրտէն պիլի մահրում գըլսըն: «Վէ պէն եիւքսէյէ գալտըրըլտըղըմտա ճիւմլէյի քէնտիմէ շէքէճէյիմ» տէյէն զաթտան պիլի ալըրաճագ օլան հիշ պիր թէլէսիրէ մէյտան վէրմէյէլիմ:

ՕՍԱՆՆԱ ԱԲԷԼԵԱՆ

Քէսապ

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԸ ԻՀՏԱՍ ԷՏԷՆ

Ժան Հէնրի Տունան 1828տէ ծինիվատա տօղմուշ օլուպ, չօճուգլուղունտա վէ կէնճիլիյինտէ հէր նէ գէման պախթսըզ վէ պիշարէ պիր քիմսէյէ րասթ կէլսէ անա իշթիւրաք ը հիսս կէօսթէրիլ վէ էլինտէն կէլտիյի տէրէճտէ մուալէնէթ էտէր իտի: Աղբար թուվմաս հիքեայէսինի շէվզ իլէ օղումուշ վէ Ֆլօրէնս նայթնկէլին Գըրըմ մուհարէպէսինտէ եարալը ասքէրլէրէ իֆա էթտիյի խըտմէթլէրտէն փէք միւլթէսսիր օլմուշ իտի:

1859 թարիխինտէ Լօմպարտիտէ նափօլիօն իւշիւնճիւնիւն օրտուսուլա Վիքթօր էմմանուէլին օրտուսուլ արասընտա մուհարէպէ տէվամ էտէրէքէն քէնտիսի օլ թարաֆլարա պիր եօլճուլուգ էթմիշ իտի: Պու էսնատա վուգու պուլան գանլը մուհարէպէյի կէօղիւ իլէ կէօրէրէք ասքէրլէրին տիւշար օլտուղու միւլգալագատան միւլթէսսիր օլտու:

Միւսատէմէ տուրուր տուրմագ, Տունան Ֆրանսըզ օրտուսունըն եազընընտա պուլունան պիր քէօյէ կիտիպ քէօյիւ գարըլարը վէ գըզլարը չու եարալարընտան էօլմէք իւղրէ օլան պիշարէլէրէ մուալէնէթ եէթիլտիրմէք իշիւն պաշնա թօփլայըպ մէյտան ը հարպա գօշտու, վէ ճիւմլէսինէ պիւլաֆարգ սու վէ լազըմ կէլէն իմտաթը եէթիլտիրտիլէր: Քէօյիլէլէր անճագ

Ֆրանսիացիները վե Իթալիայում իմաստ էտիպ՝ Ավսթրիայը ասքերէրէ եանաշմայօրլար իտի: Տունան լաթիֆ պիր փերտէ իլէ գարըլարա, «ձիւմլէսի տէ գարտաշար տըր», տէյու Ավսթրիայըլար տա կէօսթէրինճէ գարըլար անլէրէ տէ եարտըմ եէթիշտիրտիլէր, վէ պիլա Փարզ եարալըլարը խասթախանլէրէ, քէօյտէքի քիլիսէլէրէ վէ քէնտի խանլէրինէ կէօթիւրիւ պանլէրէ մուգայլէտ օլտուլար: Օրտուլուն ճէնէրալընա կիտիպ Տօգթօրլար իսթէտիլէր վէ անլէր կէլիպ պիլա Փարզ ճիւմլէսիտի թէտալի էյլէտիլէր: Պու հարպ Սօլֆէրինօտա վուգու պուլմուշ իտի:

1862տէ Տունան «Սօլֆէրինօ խաթըրէլէրի» սէրլէվհալը պիր քիթապ նէշը էտիպ՝ օլ մուհարէպէտէ կէօրտիւլիւ ճիկէրսուգ մէնդարէլէրի թարիֆ էտէրէք անտէ էվրօփա տէվլէթլէրինէ պիր փլան թափսիյէ էյլէտի: Պու թափսիյէ էթտիլի փլան «Կարմիր Ուաշ» շիրքէթլէրինին թէմէլինի թէշքիլ էյլէտի:

Քէնտինին պու փէյլամպէրանէ պառարընը միլլէթլէր տէրհալ իճրայա գօյմաղա պաշլատըլար: 1863տէ ձէնիվատա պու մագսէտէ պիր գօնֆէրանա ագտ էտիլիպ, 1864տէ պէյն էլ միլլի գըրմըղը խաշ ահտնամէսի գալէմէ ալընտը, վէ տէրհալ իշէ պաշլանըլտը:

Լաքին զանն էտէրսին թալէին պիր ճիլվէսի իլէ պէշէրիյէթին պու պէօյիւք վէլի ի նիմէթի տէրհալ ունուտուլտու վէ 1895տէ պիր կազէթա մուխապիրի անը իսվիշէրանըն պիր քէօյիւնտէ ունուտուլմուշ վէ կիւնտէ տնհաղ իւշ Ֆրանքլա կէշիւնէ 70 եաշընտա պիր իսթիյար հալինտէ պուլտու:

Պունուն իւզէրինէ էվրօփա քէնտինին պէշէրիյէթէ զիգըյմէթ խըտմէթինի թագտիր էթմէք իւզըրէ անա աթիյէլէր վէրտիլէր իսէ տէ, իւշ սէնէ սօնրա վէֆաթ էյլէտի:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

«Սեռն ու Սէրը աղջկանց եւ զեռատի կանանց համար», պատկերազարդ: Գրեց Տօգթ. Ա. ձէպէճեան: Կը բաղկանայ 180 էջերէ: Գին 75 սէնթ թղթակազմ 85 սէնթ լաթակազմ: Դիմեցէք Բահնիւմաի հասցէին: Փօսթայի եւ ուրիշ ծախքերուն համար 10 սէնթ աւելի:

Մէզքիւր քիթապ էրմէնիճէ լիսանտա եաղըմըլ տըր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՊԻՐ ԱԶ ՏԱ ՄԷԶԱԳ ԷՖԷՆՏԻԼԷՐ

Մայիս ալընըն կիւնէշի պիր կիւնիւնտէ Հըտսըն ըրմաղը գըլըսընտաքի Նիւ Եօրքըն էն կիւզէլ ճատտէսի իւզէրինտէ կէզմէյէ չըգմըլ իտիմ: Կիւնէշ գարշըտա Նիւ ձէրզի թէփէլէրինին արգասընա տօղրու էնմէքտէ իքէն սարարմըլ գըզարմըլ փէրթէվլէրինի նէհրին սուլարը իւզէրինտէն աքս էթտիրիպ պու 4-5 սըրա աղաճ տիզիլէրի իլէ գուլու, չիմէնթօլու, օթօմօպիլ վէ եալան Եօլլարընա թագսիմ օլմուշ օլան կիւզէլ ճատտէյի նուլարա գարգ էթմէքտէ իտի: Էհալի ալէլիսուսուս գըլար վէ գատընլար պիւնլէրնէսի կէզմէյէ չըգմըլ օլուպ՝ պէպէլէր քիւշիւք արապալարը իշինտէ կէզտիրիլմէքտէ, պէօյիւճէք մասուլար իսէ թօփրազ վէ չիմէնլէր իւզէրինտէ օյնաշմաղտա իտիլէր: Սիյահ մաի եէշիլ րէնքիլ օթօմօպիլլէր վէ պըսլարըն օն պիւնլէրնէսի պիր պիրի արգասընտան սաղըլըպ ուշուշարագ կէշմէքտէ վէ էթրաֆտա պիր հայաթ, պիր հարաքէթ նիւմայան օլմաղտա իտի:

Պիրազ եէօրիւտիւքտէն սօնրա ըրմազ թալաֆընտաքի էնկին տիվարա տայանմըլ՝ կէօզլէրինի գարշըտաքի պինալարա տիքմիշ օլարագ տուրմագտա օլան Արրահամ աղալը կէօրտիւմ, վէ վաղիյէթինտէն եինէ տէրին պիր տիւշիւնկիւյէ տալտըղընը անլայըպ եանընա գօշտուլումտա միւթատ սէլամընը վէրիւր վէրմէզ սաղ էլինի գարշըլ պինալարա տօղրու ուզատըլ, «Պիրաղտա մէզագ էֆէնտիլէր, պիրաղտա զիրաֆէթ» մըրըլտանտը: Զանն էտէրսին պաշղա սը իլէ գօնուշույօր իտի: «Նէ խուսուստա մէզագ արայօրսընըլ իսթիյար» տէյու սօրտում:

«Պու մէմլէքէթտէ հէյ չէյ փարա վէ քեար իւզէրինէ հիսապ օլունույօր վէ օ գատար էօթէ ուճա կիտիյօրլար քի գէվգի, մէզագը, զիրաֆէթի, կիւզէլլիյի ունուտուլյօրլար: Պուրատա սէրվէթ արթըյօր, լաքին ֆինուն ը գարիֆէ կուսթօ տէտիյի էօլիւյօր» տէտի:

Եիւզիւնէ պագըլըմըն մանասընը անլայըպ՝ «Պագընըլ տօսթում, չու մէվգիյէ, չու մէֆրէթ պինալարա պագընըլ, եիւզ պիւնլէրնէ տօլարլար սարֆ օլունմուշ տըր, ճիւմլէսի տէօրթ քէօ չէ սանտըգ տիզիլէրի կիպի, տէօրթ քէօշէ փէն ճէրէլէր՝ գուշ տէլիքիլէրի կիպի տիզիլմիշ, չու

եափրընչտա պիր հէլաւէթ, պիր զէրաֆէթ եա սանաաթ վար մը տըր: Նասը՛լ օլուր տա պիր գաչ տօլար զիյատէ քիրա ալըրըզ տէյու տիւ- չիւնմիւլէր, վէ մէզազա հիչ պիր եէր վէրիւ- մէմիչ տիր: Պիր քէմէր, պիր չըզընթը, պիր սիւս, պիր ամուտ, պիր պալգօն կէօրիւյօ՞րմը- սընըզ: Պիր թէք փէնճէրէ վար մը քի իւզէրի քէմէր օլսուն: Պու կուսթօսըզլըղա իւլաւէթէն պինալարըն ճէպհէսինէ թամմ ճատտէ իւզէրի թարաֆընա աչաղըտան եօզարը պիրէր տէ չիր- քին տէմիր մէրտիվէն գօյմուչլար, եանղըն օ- լուր իսէ օրտան գաչմալը իմիւլէր: Քեաչքի սէ- նէտէ պիր գաչ առէմ էօլսէտէ իլէլ էպէտ պու չիրքինլիք օլմասա: Շու կիւզէլ մէնգարէյի, չու կիւզէլ գըլըլը թէզէին էտէճէք կէօնէնէճէք պիր եօլ վա՞ր մը: Ա՛հ, միւպարէքլէր, նէ՛ օլուր չու ըրմաղա նազըր չու կիւզէլ եօլար իւզէրինէ նէ- լէր եափրմաղ իտի» տէտի վէ պիրաղ էօթէտէ 50 տէօնիւմ էն գըլմէթլի պիր արսա իւզէրինէ հէնուզ եափրմըլ օլան 20 միլիօն տօլարըլը պի- նալարը կէօսթէրէք, «Շու հալա պազընըզ, 20 միլիօն տօլար իչինտէ պիր գաչ պին տօլար մէզազա սարֆ օլունմամըլ տըր: Մէֆրէթլիք, քէօչէլիլիք վէ չիրքինլիքտէն պաչգա նէ՞ կէօ- րիւլիւյօր. պու չէքի եախօտ չէքիւղլիլի չը- զան միւհէնտիսի չու գըլըտա էն եազըն լամ- պա տիրէյինտէն ասմալը» տէտի:

«Պու մէմլէքէթտէ իչէ եարամաղա պազար լար. սիւսէ էհէմիլէթ եօզ տըր» ճէվապ վէր- տիմ:

«Շու 10 միլ պօյունտա կիւզէլ գըլըտա պիր դահվէ, պիր գազինօ, պիր օթուրաճազ վէ թա պիւթը սէյր էտիպ՝ էօմիւն լէզգէթինի ալա- ճազ եէր եօզ տըր: Եանղընտան գաչար կիպի հէր քէս գաչըլմաղտա, տօլարլար գօվալամաղա տա, տահա տօղրուսու տօլար քէնտիլէրինի գօ վալամաղտա տըր: Էվրօփայա կիտինիզ, Պալ- գան, մէմլէքէթլէրինտէ կէզինիզ, վազաա Փա- գիր տիրլէր, լաքին կիւզէլիք մէզազ իլէ իհա- թա օլունմուլ տըրլար: Օրալարտա եանղըն օ- լուր, լաքին էվլէրին էօնիւնէ պիրէր մէրտի- վէն մի՞ ասմըլար: Փարիզտէ պիր թէք Սէն ըր մաղը վար, տէնիզ գըլըսը տա տէյիլ. լաքին հէր թարաֆ կիւզէլիք վէ սանաաթ իլէ եիւ- զիւնէ կիւլէր: Պուրտա իսէ չու պիր թէք Նիւ Եօրք չէհրինտէ հէր թարաֆը ըրմաղար իլէ իհաթա օլունմուլ, Հըտսըն, Հարլէմ, Իսթ Րի-

ւր, չէփ չէվրէ սարմըլ: Պիր չօգ ատալար էթ- րաֆա տիզիմիւլ, պիր գըլը, պիր մահալ վար մը քի չու թապիւթըն պախչ էթտիլի հիւսնիւ կէօնէնսինլէր. օթուրուպ նէհրլէրին սուլարը- նը, ատալարըն կիւզէլիլիլի սէյր էթսինլէր, ճիւլէսի վափօր իսքէլէսի, Փապրիգա, Խըյար կիպի պիչիմսիզէ եիւքսէլէն թէփէսի քէսիք պինալար, չմէնտըֆէրլէր, վափօնլար, վափօր, տէմիր, պիրաղտա մէզազ էֆէնտիլէր, պիրաղ տա զէվզ ու զէրաֆէթ» պաղըրտը:

Արրահամ աղա էօյլէ աչգա կէլմիւլ իտի քի սիւքիւթ էթտիմ վէ պրազտըմ քի տէվամ էթ- սին:

«Ախպա՛ր, քէօփրիւլէրտէ պիլէ պիր հէլա- վէթ եօզ», տէվամ էթտի իլսթիյար: «Փարիզ, Րօմա, Պէրլին քէօփրիւլէրի եիւզիւնէ կիւլէր, պուրտա տէմիր եըղընը, քէյֆ տէյիլ, պիր հիյ- պէթ, պիր աղըրըզ կէօրիւրսին: Վազթըլա հալա պու գատար միլիօնիլէրէսթ տէյիլ իքէն պիր թագրմ կիւզէլ, չիրին պինալար եափմըլ- ար իմիւլ. պաղը հօթէլլէր, վէ զէնկին էվլէրի վար իտի: Ամուտլար, պալգօնլար, չըզընթը- լար, քէմէրլէր, չիչէքիլէր կէօրիւր թէսէլի օլուր իտիմ, գալիմ ինսանլար ճիւլէսինէ տէ պալթայը վուրուպ եըգտըլար: Նէրտէ վար իսէ եէր իլէ եէքսան էտիպ օրայա տէմիրտէն քէօ- չէլի պիր մէֆրէթ գաֆէս տիրտիլէր, չիւնքի Փաղա քիրա կէթիրմէլի իմիւլ, կէչիպ տէօն- տիւքէն ճիլէրիմ փարէլէնիլօր»:

Պու արա պիրաղ տիւլիւնկիւլէ տալտը վէ սիկարասըն չէքիպ չէօյլէ տէվամ էթտի: «Եա լընըզ պինա իչի տէյիլ, հէր չէյտէ մէզազը վէ կուսթօյը դայպ էտիյօրլար», եիւզլէրճէ կէնճ օղլանլար վէ գըզլար պիր արայա կէլիւր, պիր մուզիգա, պիր թէրէնիւմ, պիր ահէնկ իչիթ- մէզսին: Էվրօփատա ահէնկ քիւրէ ի հալա- սընտա կէզէրսին: Սօզաղլարտա պիլէ սէրինաա եափարլար, հէր թարաֆտան թէրէնիւմ վէ մուսիգա սէտալարը կէլիւր: Պունլարտա էհլի մուսիգ եա հէյքէլթրաչ եա ըէսսամ արամա, տօլար... տաիմա տօլար: Եիւքսէք թալիմ ու թէրպիլէ տէ կիթտիքէն զըլմէթինի դայպ է- տիյօր: Օփէրալարընա կիթ, Րուս, Իթալիան, Ալաման, Լէհլի, Չէխ, հաթթա Հայլարը կէօ- րիւրսին: Գարուսօլար, Չալիափիլիլէր, Գալի Գուրչիլէր, Հայֆիլիլէր, Թօզաթեանլար, Րօ- տօլիլար, ազթէօրլէր, քէմանքէլլէր, հէյքէլ-

Թրաշլար, ճիւղէսի էճնէպի տիրէր: Պիրտէ էճնէպիւնի կէլմէյէ եասազ էթտիւն: Վայ հալլէրինէ, պուրտա ասըլգատէլիք, ատէմին եիւքսէյի էնկինի, ճէպինտէքի վէ պանդատա- քի տօլարլար իլէ հիսապ օլունուր, էն պէօյիւք ատէմլէրինի եօզլա, ալթ Թարաֆը եա չիֆթ- ճի, եա պագզալ, եա Ֆապրիդա ամէլէսի: 120 միլիօն էհալիտէն պիր րէիս պուլմաղա զահմէթ չէքիյօրլար: Օ տա քիմ, հանկը Թարաֆ չօզ փարա սարֆ էտէր իսէ՝ օ օլուր: Հիւքիւմէթ պիլէ փարա իւզէրինէ պինա օլունմուշ. սիյա- սէթտէ կազ եաղը, չէլիք, Թիճարէթ իւզէրինէ տէօնէր, պիրազ տա պաշգա չէյլէր էֆէնտի- լէր: . . . պիրազ տա մէզագ, դէրաֆէթ, էսալէթ, նէճապէթ, մէմլէքէթին շան ու չէրէֆի, հիւ- քիւմէթին, միլլէթին նամուս վէ փրէսթիթի»:

«Արրահամ աղա, նիշի՛ւն մէրազ էտէրսին, պու ատէմլէր պիլզ փարա զազանըր իզ վէ ֆի- նունը զարիֆէյի վարսըն ֆուզարա միլլէթլէր էօմր չիւրիւթսիւ ն էօյրէնսին, պիլզ փարամըզ իլէ օնլարը կէթիւրիւր կէօնէնիւրիզ տէյօրլար», ճէվապ վէրտիւմ:

Արրահամ աղա պիրտէն պիրէ տէօնիւպ եիւ զիւմէ պագտը վէ տէրին պիր սէս իլէ «Սայր, տօսթում, ախէրլէրին վասըթասը իլէ զէվզ է- տիւմէզ, էտիւսէ տէ պիր միլլէթէ չէրէֆ կէ- Թիւմէզ: Պունլար կիտիպ իթալիան լիսանըն- տա օփէրա տինլէրլէր: Ամէրիգա պիր Թանէ քէնտի լիսանընտա էսէր մէյտանա կէթիւմէմիշ տիր: Թարիխտէ իսմի գալաճագ պիր սանասթ- քեա ր եօզ տըր: Ֆինունը զարիֆէտէ պիր է- էէր պրագմամը տըրլար: Գօճա փաթիթաթ- լարընըն պինասը պիլէ պու սէրվէթէ, պու ա- զամէթէ եազըշըր պիր չէյ տէյիլ: Նէմէք եէ- մէլէրի պիլէ պիր չապալայըշ տըր, Թէփէսին- տէ պիր օթուրաճագ եէրի օլան սիվրի ամութ- լարա օթուրուպ՝ էօլմէյէճէք զատար պիր չէյ գափըշըպ կիտիյօրլար: Մէֆրէթ ափարթման- լար, տէմիր պինալար, քէօփրիւլէր, եօլար, Թունէլլէր, վափօրլար, Ֆապրիգալար, ալա, տէյէճէք եօզ, լաքին էօմրիւն մէզագը հայաթըն էն ճէլիլ վէ եիւքսէք գըսմընտան մահրում տըր լար: Թիւրքիտա պիլէ հէր քէս էօմրիւն լէզ- զէթինի զիյատէ չըգարըր իտի, անլատըղը մա- նատա: Պուրտա էօմր չապալայըշ, իշտէ մու- վաֆֆագիյէթ վէ փարա, էն մէշհուր զէվզէ- րի իքի ատէմ ճանվէր կիպի պիր պիրինին սու- րաթընը եղմրուզլասըն, եա Թօփ օյնասընլար,

պիր պիրինի էօլտիւրիւրճէ չէքիշսինլէր, իշթէ պու տըր: Ինսանիյէթ պիր ազտա մէզագ իս- Թէր» տէտի:

Կիւնէշ տաղլարըն արգասընա էնիպ՝ եիւզիւ- նիւ կիզլէտի, միլլիօնլարճա էլէքթրիք զիյալա- րը օնուն եէրինէ գաթմ օլտուլար, օթօմօպիլլէր արասընտան սիվիշիպ ճանըմըզը գուրթարա- րագ՝ էվլէրէ տէօնտիւք վէ այրըլըր իքէն հա- լա «Պիրազ տա մէզագ» մըրըլտանըյօր իտի

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՀԱՎԱՅԸՆ ԱՏԱԼԱՐԸՆԱ ՊԻՐ ԵՕԼՃՈՒԼՈՒԳ

Վափօրումուզ Լօս Անկէլէս իսկէլէսինտէն հարաքէթ էտէրէք ալթը կիւն կէճէ վէ կիւնտիւզ հիշ պիր եէրէ ուղըրամայարազ վէ գարա կէօր- մէյէրէք Հավայըն ատալարընըն էն պէօյիւք չէհրի վէ լիմանը օլան Հանուլուլույա եէթիշ- տիր: Վափօրումուզու իլք գարշըլայանլար Հա- վայըն եիւզկէճլէրի օլուպ՝ իսքէլտէն 4-500 արշըն ուզագտա վափօրուն էթրաֆընը գու- չաթտըլար: Եօլնուլար փարա աթըպ պունլար տէնիդին իշինէ պաթըպ փարայը ալըպ աղըզ- լարընը քէսէ տէյու գուլլանըպ օրայա տօլտու- րույօրլար իտի:

Պու իլք սէյրան եօլնուլար իշինէ էյլէնճէ- լի օլուպ պիր չօզ փարալար վափօր իսքէլէյէ տայանանա գատար սույա տէօքիւլտիւ վէ պու մէհարէթլի եիւզկէճլէր Թիճարէթլէրինի եա- փըյօրլար իտի: Պու չօգտան ատէթլէրի օլուպ՝ հէր կէլէն վէ կիտէն վափօրը պու եօլտա խօշա- մատի էտէրլէր իմիշ: Վափօրումուզ իսքէլէյէ եազաշտըղընտա Թամմ Նիւ Եօրգ եա պիր էվ- րօփա իսքէլէսինտէ իզ կիպի միւքէմէլ պիր պինանըն էօնիւնտէ տուրուպ պէօյիւք պիր գա- լապալըզ վէ Հավայըն չալընճըլարը Թէրէննիւմ լէրի իլէ պիզի խօշամէտի էյլէտիլէր: Վափօ- տան չըգտըղըմըզ կիպի օթօմօպիլլէր պիզի հօ- Թէլլէրիմիզէ կէօթիւրտիլէր: Շէհրին սէյր էտէճէք եէրլէրինի սէյր էթմէյէ պաշատըզ:

Թապիաթ պու ատալարը տէնիզտէն եօգա- րը չըգարտըղը զէման զանն էտէրսին պէրապէ- րինճէ ախէր եէրտէ պուլունմայան վէ էյի խա- սիյէթլէրի օլան Թօփրագլարը վէ Թօխումլարը տա եօգարը վէրմիշ: Պուրտա օլան մէյվէ վէ սէպզէվաթ չիշէքլէր վէ աղաճլար պաշգա եէր- տէ կէօրիւմէմիշ ճինստէն վէ չօզ ճալիպ ի

տիրագրութ օրան չէյլէր տիրէր: Հաւաճա մէվ-
գիի օ դատար կիւղէլ տիր քի պիւղ Մարտ 1տէ
հէթիշտիք, տէրէճէ 72 խտի: Տէյօրլար քի էն
սօվուղ 55-60 օրուր իմիշ: Հօթէլիմիզին դա-
փուսուեօզ, հէր շէյ տըշարտա, պարսէ իշինտէ
հաշայօրսըն կիպի չիէէքէր վէ հէշիւլիքէր ի-
շինտէ սին: Սէնէնին հէր ալընտա մէյվէ օրուր
իմիշ, թաղէ իւզիւմ վէ ինճիր հէտիք: Չարշու-
տա օ դատար չօզ ճինս մէյվէլէրի վար իտի քի
պիւղ նէ կէօրմիւշ, նէ տէ խայալ էտէպիլիւր ի-
տիք, մէրազ իշին պիր դաշ ճինսլէրինի ալ-
տըզ իսէ տէ իւզիւմ վէ ինճիրտէն մատէսինի
հէյէմէտիք: Թապիի ալըմըշ օլմատըլըմըզ-
տան իտի:

Պու ատալար օն իքի թանէ օլուպ՝ ճօղրա-
ֆիատա ովկիանոսուն իշինտէ նօզթա կիպի իսէ
լէր տէ 6500 միւրապպաա միւ պէօյիւքիւլիւն-
տէ օլուպ, իշինտէ 8-10 վէ 14,000 ալազ եիւք-
սէքիլիւնտէ տալլարը վար տըր: Գալիֆօրնիա-
տան 2200 միւ, Ճափօն, Չին, Հինտիսթան վէ
Ֆիլիպին ատալարընտան 3-4-5000 միւ ուղազ օ-
լուպ, Գալիֆօրնիան հախօտ ճէնուպի Ամէրի-
գանըն պու ովկիանոստա էն հազըն իսքէլէսի
օլտուղունտան Ամէրիգանըն անախթարը հա-
խօտ ճիպրալթարը սալըլօյ: Պունուն իշին
օլմալը քի Ամէրիգա պուրատա 207 պին սսքէր
սազլայօր, պիր թազըմ թէփէլէրէ թօիւրա զօյ-
մուշ պիր չօզ քէօմիւր վէ կազ տիփօլարը հափ-
մըշ տըր:

Պու ատալարտա 4 հա 5ինճի տէհիրտէ ին-
սան հաշամայա պաշամըշ իսէ տէ պունտան
150 սէնէ էվվէլինէ դատար տիւնեայա մալիւմ
օլմամըշ: 150 սէնէ էվվէլ ինկիւղ Գափթան Գուք
իսմինտէ պիրիսի պուրայը պուլմուշ օ օրատա
հապանի Հաւալըլարըն հաշար օլտուղունու ան-
լայըպ ալազա էթմէյէ պաշամըշ իսէ տէ եէր-
լիլէր քէնտինի էօլտիւրմիւշ: Վիւճիւտիւ նէ օլ-
տուղու նամալիւմ իմիշ: Օնտան սօնրա պուրա-
սը էվրօիա վէ Ամէրիգայա մալիւմ օլուպ՝ ա-
րատա պիր թիճարէթ իշին կէլէնլէր օլմուշ իսէ
տէ չօզ պիր շէյ հափամայըպ՝ պունտան 100
սէնէ էվվէլ միսիօնէրլէր կէլմէյէ պաշամըշ-
լար: Պուրանըն փատիւշահը վէ պէօյիւք չիֆ-
լէրի իլէ ալազայա կիրէրէք իշէ պաշամըշլար:
Պունլարըն էվվէլէրի էօմրիւ հազգընտա պիր չօզ
քիթապլար հազըմըշ վէ չօզ տիգգաթը ճալիպ
նադիլէթլէր վար իսէ տէ օնլարտան սարֆը

նադար իլէ հալը հազըր հազգընտա պիր ազ մա
լիւմաթ վէրէլիմ:

Պու ատալար 1820տէն 1898է դատար պիր
դաշ տէֆա ինկիլիւղ, Ֆրանսըղ, Ալման վէ Ա-
մէրիգա էլինէ կէշմիւշ վէ չօզ թէպտիւլաթլար
օլմուշ իսէ տէ էնճամ 1898տէ Ամէրիգայա միւս
թէմէքեաթ օլմուշ տըր: Պիւթիւն պու ատա-
լարըն էհալիսի 300,000 օլուպ՝ պունուն անճազ
հիւզտէ օնը պէյազ օլուպ՝ պազիսի իսէ
Չինլի, Հաւալըն, Ֆիլիպին, Փօրթիկէլի տիր-
լէր:

Թիճարէթլէրի, հախօտ մահսուլլարը շէ-
քէր, փայն էփըլ, գաիվէ վէ փիրիմն օլուպ՝
պու շէյլէր իշին պինլէրճէ տէօնիւմ արաղի
դուլանըյօրլար, պիր չօզ Փապրիգալար հա-
փըմըշ, Ամէրիգանըն վէ ինկիլիւղէրին միւլի-
օնլարը պուրտա սարֆ օլուպ պէօյիւք իշ կէօրիւ-
յօր:

Ատալարըն իշինտէ շմէնտըֆէրլէր հափըլ-
մըշ, 3-400 միւ ուղունլուղունտա, մահսուլլա-
րը Փապրիգալարա, օրտան տիւնեանըն հէր թա
րաֆընա կիթմէք իւզրէ իսքէլէլէրի թաշմազ
իլէ կիճէ կիւնտիւղ մէշղուլ տըրլար: Կէլէն սէ-
նէ 800,000 թօնօլաթօ շէքէր վէ 8 միլիօն սան-
տըք փայն էփըլ, 350,000 թօնօ դահվէ տիւշարը-
յա վէրմիւշ տիր:

Պուրասը Ամէրիգա էլինէ կէշտիւրտէն սօն-
րա չօզ իլէրի կիտիպ՝ տիւնեայա տահա զիյա-
տէ մալիւմ օլմուշ տըր: Սէնէտէ 100 պին դա-
տար զիյարէթճի կէլիւ իմիւշ, էն պէօյիւք շէհրի
Հանօլուլու օլուպ 105,000 էհալիսի վար վէ ա-
տալարըն փաիթալթը տըր: Ամէրիգա թարա-
ֆընտան պիր վալի վար, պազի մէմուրլարը եէր
լիլէրտէն տիր: Նիզամ, ուսուլ, թալիւմ թէրպի-
յէ վէ ումում լիսան Ամէրիգա կիպի օլուպ՝
թամմ Ամէրիգանըն պէօյիւք պիր շէհրինտէսին
կիպի միւքէմմէլ պանդալար, հիւքիւմէթ պի-
նալարը վէ սէրայլար, քիլիսա, մէքթէպ վէ հու
նիվրսիթիլէրի միւքէմմէլ օլուպ՝ չու 30 սէնէ
իշինտէ պէօյիւք թէպտիւլաթ օլմուշ տըր: Արա-
տա պիր Հաւալըն՝ Չին վէ Ճափօն բուպասը
կէօրիւր վէ լիսանը իշիտիր իսէն տէ պունլար
իլիթիյար թազըմը օլուպ՝ հէր շէյ աշըգտան
կէօրիւնիւյօր քի 25-30 սէնէ սօնրա Ամէրիգա-
տան Փարզըլը պիր շէյ կէօրմէյէճէքսին: Հաւա-
լըլըլարըն քիլիսասընա կիթտիք, քէնտի լիսան
լարընտա վազ վէ թէրէննիւմ էյլէտիլէր, Փա-
գաթ իլիթիյար թազըմը իտիլէր: Քէնտիլէրին

հազարսը օլմատըղընտան ինկիլիզճէ եազը իլէ քէնտի լիսանլարընտա Գիթապ ք Շէրիֆ վէ իւլահի քիթապլարը եափըմը, Օնլարը իսթիմալ էտիյորլար, թէրէննիւմ էտէր իքէն սէնտէ սէնին լիսանընտա, քէնտիլէր իլէ թէրէննիւմ էտէպիլիթսին: Ատալարտա սօշէ վէ շիմէնտիֆէր Էօլլարը օլուպ օթօմօպիլ եա տա թրէյն իլէ տիգ գաթը ճալիպ եէրլէրի կէզմէյէ ֆուրսաթըմը օլտու: Պիր կիւն Էօլմուլուգ իլէ պաշգա պիր ատալա կիթտիք, օրտան շիմէնտըֆէր վէ օթօմօպիլ իլէ աթէշ ֆիշան տաղլարընա կիթտիք: Օրատա միւքէմէլ հօթէլ վէ հիւքիւմէթ թաւափընտան ապէր տիփօլարը էհալիյէ մալիւմաթ վէրմէք իշիւն մէմուրլար վար տըր, պիգի կէզտիթիլէր, թասվիլէր կէօթէրէրէք մալիւմաթ վէրտիլէր: Թապիթ նէլէր եափար իւմիշ, լավալարը քըմադ կիպի ազըպ տօնտուղու եէրլէրի աթէշ ֆիշան տաղլարըն եափտըղը եիւքսէք տաղլարը վէ տէրին տէլիքէրի կէօրմէք իլէ ինսան թապիթըն էլինտէ հիշ պիր շէյ օլտուղուենու տէր հալ կէօրիւրսին:

Պիր կիւնէ պու վալանլարըն իշինտէ քի հօթէլտէ գալտըգ, հէր թարաֆտան իսթիմ պուղլարը չըգըյօր իտի, վէ օրտա եաշայան մէմուրլար տէյօրլար իտի քի պիլմէյիդ պիր սաաթ սօնրա նէ օլուր, արթըգը քգպալընա, պու տալիմ չըգան իսթիմ (պուղլար) քի տէլիք վէ եարըզլարտան չըգըյօրլար էլինի գօյսան եանըյօր: Պուլար կէօթէրիյօրլար իտի քի օլտուղումուգ եէրին աղթընտա (քի պիլլէրմէ տէօնիւմ եէր տիր) աթէշ վէ սու գայնայօր վէ պու պուղլար օնտան չըգըյօր, պիլմէգսին նէ գէման փաթլար: Սալքի հէր կիւն հարէքէթ ի արդ օլուր իմիշ, ֆազաթ փաթլարը վէ լավա տէօքիւմէք 1926տան պէրի օլմամը, տահա ուզադ տա եիւքսէք տաղլարը վար քի օրտա տայիմա աթէշ ֆիշան վար իմիշ, օրայա կիթմէտիք:

Ամէրիգա հիւքիւմէթի պուրայը ալարգտան սօնրա չօգ իլէրի կիթիւմ վէ պէօյիւք միւսթադ պէլի վար տըր: Պուրտա ճիւտամ իլլէթի վար իմիշ, Օնլար իշիւն պիր ատա թալսիս էյլէմիլէր, օրտա Օնլար իշիւն պիր գասապա եափմըլար, 3000 գատար էհալիսի օլուպ՝ քէնտիլէր իշիւն հէր շէյ օրտա վար. պիրպիլլէրի իլէ էվլէնիլէր, էվլէրի չարըլարը, թարլարը, կէշիմ իշիւն հէր գօլայըղլարը վար, անճադ օ ատաւտան տըլարը ալազալարը եօգ:

Ընգըլ Սէմ իգպալընը պուրտա տալի կէօս

թէրիյօր: Պու ատալարը ալարգտան սօնրա էօյլէ սըրասընա գօյմուշ քի էհալիսի մութլու, լահաթ կէշինմէք, գէնկին օլմադ իշիւն ֆուրսաթլար չօգ: էհալի գէնկինլէշտիլի կիպի քէնտի տէ օնտան մէնֆաաթ չըգարըյօր, տէնիլիյօր քի 1922տէ հիւքիւմէթի վարիտաթը 105 միլիօն օլմուշ, սարֆիյաթը 23 միլիօն օլուպ՝ խազնէյէ 82 միլիօն վարիտաթ օլմուշ, պու հիսապլար սէնէ պէ սէնէ պէօյիւյօր, 20 պին ապէրին մէսարիֆի Օնլար իշիւն եափըլան պինալար վէ միւսթադպէլ իշիւն կէօրիւլէն թէտարիքլէր վէ իլտիքտէն սօնրա խազնէյէ կիրէն միլիօնլէր պաշգա տէյիլ էհալիսին խայընը, մէնֆաաթընը վէ անլէրին իլէրի կիտիպ գէնկին օլմալարընը իսթէյէն պիր հիւքիւմէթի իշի տիր: Իշթէ պու Ընգըլ Սէմ տիր քի եապանի ատալարըն էլինէ ալըր, անը վէ էհալիսին մութլու պիր հալա գօր, քէնտի տէ օնտան մէնֆաաթ չէքէր: Հանուրուլու չէհրինին սօգադլարընը կէզէր իքէն մէքթէպ, մէտրէսէ, քիլիսէ, կէնճէր շիրքէթի պինալարը սէյր էյլէտիք՝ օ պիր թարաֆտան պանգալար հիւքիւմէթ գօնազլարը, սէրայլար, ապէր տիփօլարը, միւքէմէլ էվլէր քի ճէննէթ կիպի պաղճէլէրին իշինտէ եափըմը տըր: Պուլար անճադ 30 սէնէ Ընգըլ Սէմ կիպի պիր հիւքիւմէթի օրատա իշլէմէսի նէթիճէսի տիր:

Սօգադտա թըրանվէյլէր վէ օթօմօպիլլէր Հապալըն փօլիսլէրինին էմրի իլէ իլլէյօրլար: Տէնիլիյօր քի պուրասը Ամէրիգանըն հէր հանկը չէհրինտէն էմին տիր: Ուրսըղըգ վէ գաթիլ փէք նատիր օլուր իմիշ, էվլէրին գափուլարը աչըգ, փէնճէրէլէրտէ անճադ թէլ վար, հօթէլիմիլին գափուլու օլմատըղը կիպի օտալարըմը տալիմա աչըգ, պիր իյնէ գայպ էթմէտիք վէ օրտա. յտուղումուգ միւստէթտէ (հօլտաի) առէմ սօյմադ լուղէթինի իշիթմէտիք, դադէթալարըն պաշընտա գաթլ, սօյմադ, չալմադ չըրփմադ լուղէթլէրի եօգ տըր:

Պուրանըն գատիմ փատիշահը, պիր չօգ միւլք վէ սէրվէթ, թալլմ ու թէրպիյէ իշիւն պըրադմը, պու տա ատալարըն մէնֆաաթընա մուճիպ օլմուշ, ֆազաթ մէսէլէ անըն իսթիմալընտա տըր, շիմտիքի հիւքիւմէթ օնու էյիյէ իսթիմալ էտէրէք պէօյիւք պէրէքէթէ մուճիպ օլմուշ վէ օլաճադ:

Իշթէ աճըտան թաթլը, եէյէնտէն եէյէճէք չըգարմադ էյի վէ միւսթադիմ պիր հիւքիւմէ-

թին իշխ տիր, պունտան պիր հիւքիւմէթ, պիր միւլէթ, պիր Փամիւլիա վվէ պիր շախս տէրս ալա պիւլեր:

Կ. Ա. ԿէրթՄէնեԱն

Փէսէտիմէ, Քալիֆօրնիա

ՏՕԳ. ՏԱՏԸՆ ԳՕՆԻԱ ԷՕՄԻԻԻ

Տօգ. Տատըն էօմրիւ, Մովսէս մարգարէ- նին էօմրիւ կիպի իւշ գըմմտան իպարէթ տիր: Ամէրիգա էօմրիւ, Թալաս էօմրիւ վէ Գօնիա էօմրիւ: Անըն Ամէրիգա էօմրիւ թէտարիք միւտ տէթի օլուպ՝ պու միւտտէթ զարֆընտա օ վաըզ լրգ վէ տօգթօրլըզ իշիւն հազըրլանմըշ տըր: Քէնտի թալիմինի Փրինսթըն տար իւլ Ֆինուենն տա, Եունիըն Իլմի Իլահիյաթ մէքթէպինտէ, վէ Նիւ Եօրգըն թապիպ վէ ճէրրահլար զօլէճինտէ ախգ էյլէմիշ օլուպ՝ 1886տա Թալասա կիթմիշ վէ օրատա պիր խասթախանէ թէէսիս էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյհին Թալաս էօմրիւ վէ սիյրէթի հազգընտա, Տօգ. Գ. Թէքեան Բահնիւմանըն ալթընճը նօմէրօսունտա կիւզէլ մալիւմաթ վէրմիշ օլտուղունտան, պու պապտէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէյիմ: Անճազ Գօնիա էօմրիւ վէ խըտմէթի հազգընտա պիր գաշ շէյ եազմաղը վաղիֆէտէն ատտ էտէր իմ:

Տօգ. Տատ 1911տէ Թալաստան Գօնիայա կէլիպ՝ օրատա պիր խասթախանէ վէ պէշարէթ խանէ թէէսիս էյլէմիշ տիր: Շէօյլէ քի պու խասթախանէտէ խասթալարըն սալթ ճէսէտինէ տէյիլ՝ իլլա բուհունա տախի չիֆա վէրմէյէ ճէհտ օլունուր իտի: Կէրէք գլինիքլէտտէ վէ կէրէք Կիրակի խըտմէթլէրինտէ օրատա պու- լունան ճէմիյէթէ Ալլահըն քէլամը վաղ վէ Քը- ռիստոսըն խէլասը թէպշիր էտիլիւր իտի: Տօգ. Տատ հազըզ պիր հէքիմ, մահիր պիր ճէրրահ, վէ տինտար պիր վաըզ հալընտա չալըշարազ, տէրտլէրի թախֆիֆ վէ տէրտլիլէրի թէսէլի էթմէյէ ճէհտ էտէր իտի: Անըն էլլէրի էշէմէյէ տախմա հազըր վէ գալպի էշթիւրաքլէ տախմա տօլու իտի: Քէնտինէ միւրէճաաթ էտէնլէրի հիւմիյէթ իւլ տինլէր, վէ լէթաֆէթլէ ճէվապ վէրիւր իտի: Քրիստոսըն բուհու վէ թապիա- թըյլէ Անըն արտընճա կիտէն պիր քրիսթիան իտի: Միսիս Տատըն քէնտի գէվճինէ օլան իշ- թիւրաք վէ եարտըմ տախի գիքրէ շալան տըր:

Տօգ. Տատըն խըտմէթի սալթ թէպապէթ,

ճէրրահլըզ վէ պէշարէթ տախիլէսինտէ օլմամըշ տըր: Պու պապտէ օլան Ֆախտէլի խըտմէթին- տէն մատա, պիշարէ վէ մաղտուր Ֆէրտլէրէ տախի մուսվէնէթ էյլէմիշ տիր: Պալլան մու- հարէպէսինտէն սօնրա Մահեդունիատան հիճ- րէթ էտէն մուհաճիւրլէրէ եարտըմ էյլէմիշ վէ պու խըտմէթի իշիւն Թիւրք հիւքիւմէթի Թա- րաֆընտան իւշիւնճիւ Մէճիտիյէ նիշանը իւլ թալթիֆ օլունմուշ տըր: Լաքին Տօգ. Տատըն տահա պէօյիւք խըտմէթի սօն մուհարէպէ էս- նասընտա վազը օլան էրմէնի սէվգիյաթընտա օլտու: Պու վապաա անա կէօթիւրէպլիլէճէյին- տէն աղըր պիր Եիւք Եիւքլէթտի, վէ անըն օ- մուզլարընա պէօյիւք պիր մէսուլիյէթ գօյտու: Ֆազաթ օ պունլարըն ճիւմէսինի սապը ու սէ- պաթ իւլ կէօթիւրտիւ վէ էլլինտէն կէլէն էյի- լիյի եափտը: 1915 Օգոստոստա հէր Էէրէ կէօնտէրիլէն ումում սէվգիյէթ էմրի, Գօնիայա տախի կէլտի, լաքին պիր Եօլ իւլ պիզիմ գու- լաղըմըզա պիր խապէր Եէթիշտի քի Փրօթէս- թանլար սէվգիյաթտան մուաֆ թուրուլաճազ- լար: Պու խապէր մէմուլին զայրի օլտուղուն- տան անը թահգիզ էթմէք իճապ էթտի: Պու տա միւշքիւլ: Մահալլի հիւքիւմէթէ սուալ էթ- տիք, պէօյլէ պիր շէյ Եօգ տըր տէյու ինքեար էթտիլէր: Պիզ պու խապէրին տօղրու օլմասը- նա չօգ արգուլը իտիք: Օլ գէման Տօգ. Ս. Ժամ- կոչեան իւլ միւշապէրէ էտէրէք՝ իսթանպուլա Ամէրիգան սէֆիւրի Մր. Մօրկընթաուա վէ Մր. Փիթէ չու մէալտէ պիր թէլէլըաֆ վէրմէյի թասմիմ էյլէտիք - «Փրօթէսթանլարըն մու- հաճէրէթտէն իսթիսնաիյէթի նէ տէրէճէ մէվ- սուգ տըր»: Սօնրա Ֆիքրիմիգէ կէլտի քի՝ իհ- թիմալէն Մր. Մօրկընթաուա պիզէ ճէվապ վէր- մէզ, էյէր Տօգ. Տատըն իմզասը պու թէլէլըաֆ տա պուլունուրսա ճէվապ կէլմէսի մէմուլ օլու նուր: Պու խուսուսը Տօգ. Տատա թէքլիֆ էթ- տիլիմիգտէ, պիր ազ միւթէլաատան սօնրա բա- զի օլտու, վէ օլ գրիթիքի վազըթտա պու թէ- լէլըաֆա իմզա գօտու: Թէլէլըաֆ 1915 Օգոս- տոս 20տէ, Ուրբաթ կիւնիւ էօյլէ վազթը թէ- լէլըաֆիխանէյէ վէրիլտի վէ 12 սաաթ սօնրա, եանի սէվգիյաթ պաշլամազտան ալթը սաաթ էվվէլ Մր. Մօրկընթաուա շէօյլէ պիր ճէվապ կէլտի. «Պապ Ը Ալի պանա թէպլիղ էթտի քի Փրօթէսթանլար, Գաթօլիլէրէ վէ ասքէր աիլլէրի սէվգիյաթտան մուաֆ տըրլար:» Պու թէ- լէլըաֆ տէյիլ եալընըզ պիզիմ՝ իլլա Գօնիա-

տան կէջէն պիւնէրճէ Բողոքական վէ Լուսա-
ւորչական Հայարարն գուրթուլմասընա պատի
օլտու: Վէ պու մուվաֆֆադիյէթ իշին Տօգ.
Տատըն ֆէտաքեարլըղընա վէ Մր. Մօրկըն-
թաուըն վազըթլը ճէվապընա միննէթտար իզ:

Տօգ. Տատ սէվգիյաթ, եանի տարագրու-
թիւն միւնասիպէթիյէ Գօնիատան կէլիպ կէ-
չէն եարլմ միլիօն գատար Հայլարա վէ պիր
եօլ իլէ օրատա գալանլարա միւթէնէվվի խըտ-
մէթ վէ մուսվէնէթտէ պուլունտու: Հէր պաշը
աղըըյան, տիշի աղըըյան, միտէսի աղըըյան,
տէրտի օլան, փարասը օլան վէ օլմայան Տօգ.
Տատ տէր՝ գօշար իտի. օ տախի պու ճիւմլէ
տէրտլէրի վէ տէրտլիլէրի տինէյէրէք անլէրէ
էլինտէն կէլէն եարտըմէ էտէր իտի: Աճարա
էքմէք վէրէրէք՝ չըպլաղը կիյինտիրէրէք, խաս
թալարը թէտալի էտէրէք, տէրտլիյէ թէսէլլի
վէրէրէք պիր մէրհամէթ մէլէյի խըտմէթի կէօր
տիւ: Վէ պու իշտէ օլ գատար չալըշտը քի թի-
ֆըս խասթալըղընա թուրուլուպ՝ էօլիւմ գա-
փուլարընա եազլաշտը: Լաքին Ալլահ եալընըզ
Տատ աիլէսինէ տէյիլ, իլլա պիզէ տէ քէտէր
իւզէրինէ քէտէր օլմասըն տէյու անըն էօմրիւ-
նիւ պաղըշտալ: Վէ խասթալըզտան իֆազաթ
պուլտուղունտա պիր ազ իսթիրահաթ էթմէսի
իշին վաթանը օլան Ամէրիգայա կիթտի, վէ
միւթարաքէ վազթընտա թէքար ալտէթ է-
տիպ՝ Միջագետէ, Հայաստանտա, Անաթո-
լիատա, Կիլիկիատա վէ Գօնիատա Նիյր Իսթ
Րիլիֆին պիր մէմուրը Հալինտէ չօգ ֆաիտէլի
խըտմէթլէր իֆա էյլէտի: Հաթթա Մըսթաֆա
Դէմալ փաշանըն Եունանլար իւզէրինէ օլան դա
լէպէսի վազթընտա, Հայլար վէ Րուլար Գօ-
նիատան չըգարըլտըղտա Տօգ. Տատ օրատա գա
լըպ խասթախանէ իշին տէվամ էթմէք իսթէ-
տի խսէ տէ, Թիւրքլէր պիր թազըմ իֆթիրա-
լար իլէ անը րահաթսըզ էյլէտիլէր: Վէ ար-
թըզ օրատա գալմազ ֆաիտէլի օլմայաճաղընը
կէօրիւնճէ, Գօնիատա օլան խասթախանէ պի-
նասընը վէ սթասիօն ճիվարընտա պէօյիւք պիր
խասթախանէ եափտըրմազ իշին ալմըշ օլտու-
ղը արսայը ուճուզ պիր ֆիյէթ իլէ սաթարազ
Ամէրիգայա կէլտի, վէ պիր գաչ սէնէ տախի
Նիւ Եօրգ Րիլիֆ տաիրէսինտէ չալըշտըղտան
սօնրա էպէտի վաթանա ինթիգալ էյլէտի:

Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ

Լօս Անկէլլըս, Գալիֆ.

ՄԻՒԹԵՆԵՎՎԻ

ԼԷՀԻՍԹԱՆ

Հարպը ումուսինին սօնունտա գուհուր է-
տէն եէնի տէօվլէթլէրտէ էն մուհիմի Լէհիս-
թան տըր: Պիր ասը՝ իւշ գուվլէթլի իմփէրա-
թօրլուգ արասընտա թաքնիմ օլմուշ վէ Րու-
սիա, Ալամանիա, Ավսթրիա օնլարըն ասլընը
ղայպ էթմէք իշին հէր վասըթայը գուլան-
մըշ իքէն 1918տէ հուտուտսըզ, հիւքիւմէթսիզ,
օրտուսըզ վէ թէշքիւթսըզ օլարազ օրթայա
չըգտըլար վէ Փարիզ Գօնֆէրանսընա մէշհուր
Փիանիսթլէրի օլան Փատէրօսվէրի ուլղունսըզ
էլպիսէլէր իլէ եօլլատըլար: Փատէրօսվէրի սի-
յասիյունտան տէյիլ իքէն րօլընը էյի իճրա էյ-
լէտի վէ Լէհիսթան չարդի էվրօփատա էն պէօ-
յիւք պիր տէօվլէթ Հալինտէ մէյտանա կէլտի:
Պին սէնէ էվվէլ Լէհիսթան էվրօփանըն էն գուվ
վէթլի տէօվլէթի իտի, 380 պին միւր. միլ ա-
րադի իլէ մունթազամ օրտուսու վար իտի:
17իւնի ասրտա էվրօփայը Թիւրք ազընթընը-
տան գուրթարան վէ Վիէննա էօնիւնէ տայան-
մըշ օլան Թիւրք օրտուլարընը վուրուպ տէֆ է-
տէն Լէհիլէր իտիլէր: Պունա պէտէլ էվրօփա
չիւքրան օլաճազ եէրտէ օնու փարչալատըլար:
Լէհիսթան օն սէնէ էվվէլ թէշքիլ օլունտըղտա
4,000 միլ շմէնտըֆէրի վար իտի, չիմտի
12,000 միլ օլմուշ տըր: Արադիսի չիմտի 150
պին միւր. միլ տիր: Իւշ պէօյիւք Փապրիգալար
Ամէրիգա մօտէլի իւզրէ Լօգօմօթիվլէր եափ-
մազտա տըր: Պիւթիւն էվրօփատա տէօրսիւն-
ճիւ զըրաաթ մէմլէքէթի տիր: Սէլզիատա կէ-
նիշ քէօմիւր մատէնլէրի աշըմըշ, վէ թուզ մա
տէնլէրի 6 սէնէտէ իքի գաթ Հասըլաթ վէրմէք-
տէ տիր: Ճէնուպի հուտուտլարընտա օ գատար
էազ եաղը մատէնլէրի պուլունմուշ տըր քի Րու-
սիա վէ Րուսիանիատան սօնրա էն գէնիլիլէ քէն-
տիսի տիր: 30 միլիօն էհալիսի վար վէ չալ-
տար, փաթաթէս, եուլաֆ, չէքէր Հասըլաթը
էվրօփատա իւշիւնճիւ կէլիյօր. եափաղընը ի-
քինճի տիր: Ամէրիգատան զըրաաթ ալթլէրի
կէթիլիլմիշ. աթ, սըղըր վէ տօմուզ եէթիշ-
տիրմէքտէ իւշիւնճիւ եէրի թուլմուշ տըր:

1918տէ էհալիսին պէօյիւք գըսմը օգուլուպ
եազմազ պիլմէզ իքէն, 1919տա 7 հաշընտան
19ա գատար օգուլմազ մէճպուրի օլմուշ տըր վէ
չիմտի մէքթէպէ կիտէն չօճուզլար 100տէ 84

տիւր: Շիմտի Լէհիսթանտա 30 պիւ իպթիոտի մէքթէպլէր, 64 պիւն խոճա, վէ 3½ միլիօն Կա- յիրտլէր վար: 778 երեքսէք մէքթէպլէր, 92 զօ- լէճ վէ 6 տարէլֆինուն վար տըր:

Լէհիսթան տտէթա 3 ալը մէմլէքէթ էհա- լիսինի պիրլէշտիրմէք իլէ մէյտանա կէլիյօր. զիրա Րուս, Ավսթրիա վէ Ալամանիա դըսմա- րընտաքի էհալի իւչ Փարզլը թալիմ ալմըշար, Փարզլը լիսան վէ ատաթ իլէ հաշամըշար խտի: Հաթթա պու իւչ գըսմլարըն շմէնտըֆէր սիս- թէմի էօլշիսիւ պիլէ Փարզլը իմիշ: Շիմտի իսէ Րուսիայա դարշը պիր պէնտ օլաճաղ գուվվէթ- լի հիւքիւմէթ հալինէ կէլիյօր:

Մէթթօնի

Ֆիլատէլֆիատան պիր Րուս պիրատեր եա- ղըյօր:—

Վեր. Յ. Գրիգորեան,

Րահնիւմա զաղէթամ իչիւն սանա սիւալ էթմէյէ հաճէթ եօգ. նէ վազըթ կէօղիւմ եու- մուլուրսա օլ վազըթ զաղէթամտան վազ կէ- չէրիմ: Ղաղէթամ էօմրիւմտէ պանա մէքթէպ օլմուշ տուր: Էլմասըն գըյմէթինի էլմասըն պի- լիր. պիրմէյէնին եանընտա թաշ տըր: Պէնիմ բազըմ, շարապըմ, թիւթիւնիւմ, պիւթիւն քէյֆիմ պու տուր: Իչկիտէ քէյֆլէնէն իչէն տէ- յիլ՝ իչկիյի սաթան մէյհանէճի տիր, հէմ փարասընը ալըր հէմ տէ ազլընը. օլ պիր փէրիշանտա զանն էտէր քի քէյֆ հափաւմ: Հալ պու քի, հէմ ազլընը զայալ էթտի հէմ փարասը- նը, պիր տէ իւսթէ կիւզէլ իթիպարընը: Էրթէ- սի կիւն տէրսէն քի «Տիւն տէրտին նէ՞ խտի, ութանտըգ, էլլէրէ րէզիլ օլտուն» տէյի, «Հիւ պիրմէյօրում» տէր, չիւնքի պիրմէզ, ազլընը, փարասընը զայալ էտիպ տէլի օլտու: Րէճա է- տէրիմ, պիրգիմ փարամըգ ազլը ալան մէյհանէ- յէ տէյիլ՝ ազլը վէրէճէք մաթպաանըյա նա- սիպ օլտուն: Պէն հէր Րահնիւմալը ալմայա թէ- րէտտիւտ էտէն կէվչէք տօսթլարը թէէմին է- տէրիմ քի Րահնիւմա էօմիւրտէ մէքթէպ տիր: Շու հալտէ րէճա էտէրիմ, պիր պանա, պիր տէ Գրիստոստա սէվկիլիւ պիրատէրլէրիմտէն պի- րինէ կէօնտէրէսին տէյի չէք կէօնտէրիյօրում:

ՆիգօլԱ ՍիլլէլիՏիՍ

ՍԻՑԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամէրիգա րէիս ինթիլապլընտա Տէմօգրաթ լարըն նամգէտի Սմիթ վէ Րէփուպլիգանլարըն- քի Հուվըր օլաճաղը աշիքեար օլմուշ տըր. իպ- թիտաի ինթիլապլարտա պուշլար զաղանըյօր վէ օլ պիր նամգէտլէր չէքիլիյօրլար:— Նիւ. Եօրքա եէր ալթը շմէնտըֆէրլէրի տուլտուլիյէ չիմտիյէ գատար 5 սէնթ խտի: Գուսփանիա տա- վա աչըպ 7 սէնթ հափաւգ իսթէտի վէ մահքէ- մէտէ գուսփանիա զաղանտը: Պու իքի սէնթ Փարզ ատէմ պաշընա սէնէվի 14-15 տօլար կի- պի պիր Փազլա մասրաֆ տըր քի ամէլէնին քի- սէսինտէն չըգաճաղ վէ Նիւ Եօրք կիպի 6-7 մի- լիօն էհալիյէ սէնէվի 50-60 միլիօն տօլար պիր Փազլա մասրաֆ օլաճաղ տըր: Պէլէտիյէ էն երեքսէք մահքէմէյէ թէմիւլ էթմիշ չապալա- յօր, լաքին Փաիտէ չըգաճաղը մալիւմ տէյիլ տիր:— Պուլղարիսթանտա Սամաքօֆտաքի Ա- մէրիգալը միսիօնէրլէր ազլամ իւզէրի օթօմօ- պիլ իլէ Սօֆիայա կիտէր իքէն եօլտա օթօմօ- պիլ պօղուլուպ գալմըշար: Էօթէտէն օթօմօպիլ իլէ պիր կէնճ կէլիպ պուշլարըն օթօմօպիլինի թամիւր էյլէմիշ վէ էլլէրի էլպիսէսի հաղըր քիր- լի հալտէ պիրիպ սալուշմուշ: Սօֆիայա կիրէր քէն անլամըշար քի օ կէնճ Պուլղարիսթան գը- րէճի տիւշիւպ վէֆաթ էթմիշ տիր: Պուշլարըն չօղու հիւքիւմէթ թարաֆընտան բուխսաթսըղ իմիշէր: Մ. Ամէրիգանըն էրօիլէնլէրի կէչէն սէնէ 13,600,000 միլ եօլ կիթմիշլէր վէ 300, - 000,000 փարշա փօսթա կէօթիւրմիւշլէր:— Ամէրիգատա եէնի պիր գուսփանիա թէշքիլ օ- լունտու քի շմէնտըֆէր վէ թէյյարէ իլէ Նիւ Եօրքտան Սան Ֆրանսիսգօյա գատար 48 սաաթ տա եօլճու կէօթիւրէպիլէճէքլէր տիր:— Ֆի- լատէլֆիատա Փօլ Շէլլի իսմինտէ պիր Փազիր ճգնաւոր 79 եաշընտա վէֆաթ էյլէտի էվինին ալթընտա պիր սանտըգ պուլուշտու քի իչինտէ 200 պիւն տօլար սազլամըշ իմիշ:

Ֆրանսատա Փուէնգարէ զապիւնէսի ինթի- լապտան գուվվէթլի չըգըպ իլէ պաշլամըշ տըր: Փուէնգարէ Ալղասա կիտիպ նուլթ էյլէ- տի վէ օրտունըն մուլթարիյէթ օլաճայաճաղը- նը, Փազաթ էհալինին աշվալընա տահա միւ- նասիպ պիր խտարէյէ գօնուլաճաղընը սէօյլէ- տի: Ալղաս մուլթարիյէթի թարաֆտարը Տօգ. Էօթէն վէ Րօս մուհաքէմէ ալթընտա իքէն մէ-

պուս սէջիւտիւէր: Փուէնդարէ Պարի լը Տիւբ-տէ տախի նութգ էտիպ Ֆըրգա մէսէլէլէրինի ունութմազ, մալիյէյի իսլահ էթմէք վէ Ֆրանգը թէսպիթ էթմէք լազըմ իտիյինի պէյան էյլէտի վէ գոմմիւնիսթլէրին մաղլուպ օլմասը մէսլէքէթէ իսայրը իտիյինի սէօյլէտի: Ֆրանսանըն եէնի իսթիզըազը չօզ իսթէնիլիյօր, սալթ պիր միլիօն լիրա ինկիլթէրրատան սը-փարըզ կէլմիշ տիր: 15,000 միլիօն Ֆրանգա ուօ լաճազ տըր: Սթանպօլտա միլիյէթ զազէթա-սընըն Սիւրիա մուխապիրի Ֆրանսանըն այան ազասընտան մուհիմ պիր զաթ իլէ կէօրիւշ-միւշ օլուպ՝ Ֆրանսա Սիւրիայը թէրք էթմէյէ-էյինի եախօտ Իթալիայա տէվըր էթմէյէճէյինի պէյան էթմիշ տիր: Սիւրիատա թէքրար իս-եան մէսէլէսինէ կէլինտիքտէ արթըզ միւմէին-սիզ օլտուղունու պէյան էթմիշ տիր:— Հալէպ-տէ եէնի մէպուսան սէջիլմէքտէ տիր քի 11 սղաւտան իսպարէթ օլաճազ, 5ի իսլամ, 5ի Բրիս թիան պիրի Եէհուտի օլաճազ տըր: Պէշ Բրիս-թիանտան իքիսի Հայ Լուսաւորչական վէ պի-րի Հայ Գաթօլիք, պիրի Ասորի Օրթօտօքս վէ օլ պիրի Ասորի Գաթօլիք օլաճազ տըր:— Ֆը-րանսանըն սօն զրալ խանէտանընըն վարիսի Տիւշէս տըր Կիզ ժան Տարքըն սէնէ պաշը կիւ-նիւ սօգազտա կէշէր իքէն պաղը էհալի թարա-Փընտան եաշասըն զրալիչա տէյու ալգըչլանմըզ տըր:

Ալաման իսրիճիյէ նաղըրը Շթրէզմէն Հայ տէլպէրկտէ նութգ էտիպ Բէնօ Հէվալիսինին թալիլիյէտի հազգընտա սէօյլէմիշ վէ Ամէրի-զանըն սէֆիրի հաղըր պուլունուպ կէօյա Հէ-մէֆըհար պուլունուպ զլմասը գիլ ու գալը սէ-պէպ օլմուշ իտի, լաքին Վաշինկթօն էհէմմի-յէթ վէրմէտի: Շթրէզմէն աղըր խասթա տըր: Ինֆլուէնզայա թութուլմուշ, լաքին եիւրէյի չօզ զաիֆ տիր:— Էվրօփատա թէլաշ վար տըր: Ինթիսապլար թէլէսիր օլունաճազ կէօրիւնիւ-յօր: Շթրէզմէն Էվրօփատա էն մուհիմ սիյա-սիյունտան տըր: Տօգթօրլար իւմիասիզ կէօս-թէրիյօրլար:— Ալամանլար շմէնտըֆէրլէրտէն պիրինճի սընըֆըր զալտըրըյօրլար, պու եօլ իլէ 250 միլիօն մարզ տահա իրատ օլաճազ տըր: Պաղը մուխապիրլէրին եաղաղընա կէօրէ Ին-կիլթէրրանըն Հինտիսթան նաղըրը Լօրտ Պիր-քընհէտ Պէրլինէ կիտիպ Ալամանիայը Բուսիա-յա զարըզ հարպ էթտիրմէք իւզրէ իթթիֆազա

չալըշմըշ իսէ տէ Ալամանլար բէտտ էթմիշ տիր լէր:

Բուսիատա 20 պին գատար քէօյլիւլէր Ֆըրգա ըհիսլէրի Մանիսանըն նաղարէթի ալ-թընտա Ալպաճուլիա շէհրինէ թօփլանտըլար: Բուսիա քէօյլիւսիւ շիմտիքի հիւքիւմէթտէն մէմնուն տէյիլ, չիւնքի հարպտան սօնրա արա-զի քէօյլիւյէ թազսիմ օլտու իսէ տէ օ գատար պօրճ վէ վէրկի գօնուլտու քի քէօյլիւ իսթիֆա-տէ էտմէտի, վէ պու հիւքիւմէթին տէյիլշիլմէ-սինի իսթէյօրլար, լաքին հիւքիւմէթ ասքէր գուվլէթի իլէ անլէրի տաղըրթտը: Այնի գէման-տա սապըզ վէլի ի ահտ Գարօլ Ֆրանսատան Լօնտրայա կէշիպ օրտտան Պէլճիզատա թապ օլունմուշ պիր չօզ պէյաննամէլէրի թէյյարէ ի-լէ Բուսիայա եօլլամաղա թէշէպպիւս էյլէ-տի իսէ տէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի պունու անլա-յըպ Հէմ պէյաննամէլէրի եօլլաթմատը, Հէմ տէ Գարօլա մէմլէքէթտէն չըգմասընը էմը էյլէ-տի: Գարօլ մուհալէլէ վէ խասթալըզ պէհա-նէսի իլէ պիր հաֆթա գատար սիւրիւնտիւ չա-պալատը իսէ տէ Ինկիլիզլէր տինլէմէյիպ չը-գարտրլար վէ կէրի Պէլճիզայա կիթմիշ տիր: Պունուն իլէ պէրապէր Բուսիա գապինէսինին մէվզիի սաղլամ տէյիլ տիր, չիւնքի արալա-րընտա տախի իթթիլաֆ վար տըր: Թրանսիլ-վանիատա ճիւմհիւրիյէթ թարաֆտարլարը տա խի չօղալմագտա տըր: Էվրօփա տէօվլէթլէրի Բուսիատա գարըշըզլըզ օլմասընա բազի տէ-յիլլէր, չիւնքի Բուսիա հուտուտտա Փուրսա-թա պէքէյօր:

Բուսիատա Մայիս պիրինճի կիւն զայէթ պէօյիւք թանթանա իլէ իճրա օլունմուշ տըր: Օ կիւն ամէլէնին ըհամի կիւնիւ օլուպ միլիօն-լար իշթիրաք էյլէմիշ տիրլէր:— Բուսլար Զին տէ 5 միլիօն լիրա սարֆ էտիպ՝ Ինկիլթէրրա-յա 250 միլիօն գիյան վէրմիշլէր տիր: Բուսիա-տա շիմտի էն մուհիմ մէսէլէ տինէ վէ քիլի-սէյէ օլան մէյլին գուվլէթլէնմէսի տիր: Սօ-վիէթ հիւքիւմէթի թէլաշ իշինտէ տիր: Կէշէն Սր. Յարութիւն գատիկինտէ էհալինին քիլի-սէյէ տօղրու օլան մէյլի մէյտանա չըգմըշ տըր: Հիւքիւմէթին էմրինէ բաղմէն օ կիւնլէրտէ քիմ սէ իշէ կիթմէմիշ: Օրթօտօքս քիլիսէ ազալա-րը 9 միլիօն օլմուշ քի Զար կիւնիւնտէ պունըն բուպը տէյիլ իմիշ: Պունտան մատա Փրօթէս-թանթ վէ ազատ քիլիսէլէրին 6 միլիօնտան զի-յատէ ազալարը վար իմիշ: Քէօյլիւլէր պաղը

եկրէրտէ փարա թօփլայլու եկնի քիւսէ եափ-
տըրըյօրլար: Սօվիէթլէր տին պիւր աֆիօն տըր
տէյու վազ էթտիքճէ էհալի զիյատէ տինէ սա-
րըլըյօր: Պիւր նէվ Գրիսթիանլար վար տըր քի
պուսլար Բուս քիւսէսինէ աիտ տէյիւլէր վէ
Փրօթէսթան տախի տէյիւլէր, պիւր նէվ ազատ
քիւսէ տիւր քի փէք չօղալըյօր: Պօլէվիք հիւ-
քիւսէթի չէտիտ ատըմ ալմաղա գօրգույօր:—
Աֆղան էմիրինէ Մօսկօվատա Բուսլար փէք
թանթանալը գապուլ իծրա էյլէտիլէր վէ հաշ-
մէթու լուղէթինի գուլլանտըլար: Պու Սօվիէթ
մէպտէսինէ գարչը տըր: Պիւր զիյաֆէթտէ 500
տօլար չիչէք վար իտի վէ հէր գապ եէմէք 50
տօլար իտի:— Ճէնէրալ Վրանկէլ Պրիւքէլտէ
վէֆաթ էյլէտի:

Եռնամ վէ Պուլղարիա զէլզէլէսի խասա-
րաթը փէք պէօյիւք օլմուշ տըր: Կորնթոստա
20 պին ատէմ աչըգտա օլուպ՝ հէր թարաֆ-
տան իմտատ եէթիչիյօր, հիւքիւմէթ 5 միլիօն
տրախիթ թախսիս էյլէտի: Զախարօֆ եիւզ պին
ինկ. լիւրասը, Ֆրանսա 100 պին Ֆրանկ վէրմիւ:
Ինկիլիթէրա զըրհըլարը իմտատա եէթիչիւ
եիւզլէրճէ չատըր վէ թէյյարէլէր իւլէ էքմէք
եէթիչտիւրիյօրլար: Գօրֆուտա պիւր խասարաթ
եօգ տըր: 150 իւսնէ Հայլար սէլիմ տիւրլէր: Քէ
զա Ֆիլիպէտէ սաղլամ պինա գալմամը, Պուլ-
ղարիսթանտա էօլէնլէրին սայլսը 500իւ պուլու-
յօր: Ուարմանլը, Փափաղլը, էսքիւ Զաղրա թա-
րաֆլարը խարապա տըր: Պաղը եէրլէր եարըլ-
մը վէ սըճագ սուլար գալնամը տըր: Պիւր կէօլ
թէչքիւ օլմուշ, 100 մէթրօ ուղուն, 80 էնլի վէ
40 այագ տէրին տիւր: Զիյան պիւր պուչուգ մի-
լիար լէյ թախմին օլունույօր: Ֆիլիպէտէ 4000
Հայ վար քի էվսիգ փէրուշան հալտա տըր վէ
էօլէնլէր 10 քիչի տիւր: Ֆիլիպէտէ 14,000 Փա-
միլիա աչըգտա սօգազտա տըրլար: Պիւր եան-
տան սարսընթըլար վէ եէր ալթը կիւրիւթիւ-
լէրի տէվամ էտէր իքէն՝ եանկըն տախի գու-
հուր էտիյօր, ըըղլար սէօյիւմիւլէ, էհալի ա-
չըգտա, թիւթիւն տիւման տէհչէթ ատէթա Սօ-
թօմ Գօմօր կիւնլէրինի անտըրմը տըր: Գայա-
լար եա թէփէլէր իւզէրինտէ եափըլմը պաղը
էվլէր սալիմ գալմըլար տըր: Սըրպ հիւքիւ-
մէթի 5 միլիօն տինար եօլլամը տըր: Պալգան
զէլզէլէսի աֆէթգէտէլէրինէ եարտըմ էթմէք
իւզրէ Ամէրիգատա պիւր գօմօսիօն թէչքիւ օլ-
մուշ տըր: Պու գօմիթէտէ Տօգթ. Պըթլը, Մօր-
կընթաու, Եպս. Մէննինկի կիպի զաթլար վար

տըր:— Սէլանիքտէ պաղը մուհիմ պինալարը
հալալա աթմագ իւզրէ կիւրմիւլ օլան իքի Պուլ-
ղար թութուլուպ աըլմըլ տըր: Պուսլար Մա-
քէտօնիա գօմիթէսի թարաֆընտան կէլտիքլէ-
րինի իգրար էյլէմիւլէր տիւրլէր: Սէրպիա խա-
րիճիյէ նաղըրը Սգուփէինատա պիւր նութգ ի-
րատ էտիպ իթալիանըն Արնալուտուլուգտա խու
սուսի մէնֆաաթը օլտուլունու գապուլ եօլլու
սէօյլէմիւլ տիւր: Պու իքի տէօվլէթլէր արասըն-
տա եաղընլըգ տէմէք տիւր: Լէհիսթան Բուսիա
հուտուտընտա տախի գարագօլլար արասընտա
չարփըլմագ պիւր գաչ սաաթ տէվամ էյլէտի վէ
պիւր գաչ էօլէն եարալանան վար տըր: Վարչա-
վիտա Բուս միւմէսսիլինէ պիւր սուի գաստ օլ-
մագ իւզրէ իքէն Վօճիլէճէսքի իսմինտէ պիւրի
տէրտէսթ օլունմուշ իտի: Բուսլար Լէհ հիւ-
քիւմէթիւնտէն թալէպ էտիյօրլար քի պուլ քիմսէ
քէնտիլէրէ թէլիմ օլունսու, լաքին հիւլ պիւր
միլլէթ պունա լաղի օլմագ:

Ճափօն վէ Զին արասընտա զայրի ըէսմի
մուհարէպէ տէվամ էտիյօր: Ճէնուպ օրտուլա-
րը Շանթունկտա Ճափօն ասքէրի իւզէրինէ
հիւմէ էտիպ պաղը էօլէն վէ եարալանան օլմուշ
իտի: Ճափօն հիւքիւմէթի ըլթիմաթօմ վէրիւպ
24 սաաթա գատար օ հէվալիլի պօշալթմագ,
հիւմէ սէպէպ օլան գապիթլէրի թէքտիւր էթ-
մէք վէ թաշմիւնաթ թալէպ էյլէտի: Զին ճէ-
նուպ գօմանտանը Զիանիլ Բայ Շէք չէվապ վէր-
մէտի վէ 24 սաաթ սօնրա Ճափօնլար Յիանկ
չէհրինի թօփա թութուպ խարապ էյլէտիլէր,
500 Զինլի թէլէֆ օլտու: Ճափօն թագէ ասքէր-
լէր կէթիլիպ Շանթունկ հէվալիլինի իւզալ էյ-
լէմէքտէ տիւր: Պունուն իւզէրինէ Զին չէմալ դօ
մանտանը Զանկ Յօլին ճէնուպա գարչը հիւմիւ
տուրտուրմագ էմրի վէրտի, իսթիմալէն չէ-
մալ վէ ճէնուպ արալարընտաքի միւնաղաայը
պրագըպ Ճափօնա գարչը պիւրլէչէճէլէր տիւր:
Զինլիլէր Ճէմիլէթ ի Ագվամա վէ խուսուսա Ա-
մէրիգայա միւրաճաաթ էթտիլէր քի Ճափօնը
Զինտէն չըգարսընլար: 1921տէ տախի Ճափօն
Շանթունկը ասքէր իւլէ իւզալ էթմիւլ իտի, Ա-
մէրիգա չըգարտը իտի ինկիլթէրալէ Ամէրի-
գա օլ թարաֆա զըրհըլար եօլլայօրլար լաքին
միւտալէլէ էտէճէլէրի մալիւմ տէյիւլ տիւր:
Ինկիլթէրա վէ Ճափօն ճէնուպի միլլի գուլ-
վէթլէրինի գաղանմաընը խթմէյօրլար, օլ
սէպէպտէն Ճափօնըն պու հարաքէթի իսթիմա-
լէն օլ պիւրլէրի թահրիք էթմէյէճէք տիւր: Հէր

նէ տէ օլսա ճափօն պիր վազըթ իչիւն Շանթուն կը իշղալ էտէճէք օրատաքի պիր չօզ մէնֆաաթ լարընը թէճմին էտէճէք: Յինկթաւ վէ Յինան շմէնտըֆէր խաթթընըն իբի թարաֆընտա 7 միլ կէրի չէքիւմէլէրինի Ձին օրտուլարընա թէք լիֆ էտիյօր: Ճափօն հալա թարգիյէ, թազմի- նաթ վէ դապահաթլըլարըն ճէզասընը խաթէյօր փէքին տիգթաթօրը Ձանկ Յօ Լին փէքինի թէքը էթմէք իւզրէ տիր: լաքին ճափօն հիւքիւմէթի Մանչուրիատա պիր մուհարէպէ օլմասընա միւ սաատէ էթմէյէճէք տիր:

Աճէմիսք-անտա պիր Ամէրիկա վէ Ալաման գումփանիասը Շապ տէնիդիյնտէն Աճէմ քէօր- ֆէզինէ գատար 1000 միլ ուզունլուզունտա պիր շմէնտըֆէր եափմազ իւզրէ մուզաւէլէ էյլէ- միչլէր տիր: Պու եօլ իլէ Աճէմիսթանըն խալը, պազըր, քէօմիւր, կազ եազը կիպի էմթաա վէ մատնէլէրի 100տէ 75 էքսիք մասրաֆ իլէ նազլ օլունսաազ տըր: Պու շմէնտըֆէրէ Աճէմիսթան չէքէր վէ չայ վէրկիսինի գարշըլըզ կէօսթէր- միչ քի 12 միլիօն տօլար էտիյօր:— Աճէմ հիւ- քիւմէթի գափիթիւլասիօնլարը գալտըրմազ իչիւն էճնէպի սէֆիւրլէրէ պիր նօթա վէրմիչ տիր: Ինկիլթէրս իլէ Աճէմիսթան արասըն- տա եէնի պիր ահտնամէ իմզալանմըլ տըր: Ին- կիլթէրա գափիթիւլասիօնլարըն գալտըրըմա- սընա րազի օլմուչ, չու շարթ իլէ քի Ինկիլիզ թէպալարընա հապս ճէզասը վէրիւմէյէճէք, վէ օնլարըն մուհաքէմէսի գօնսօլսլարա պիւ- տիրիլէճէք: Աճէմ իսէ Ինկիլթէրայա էն միւ- սաիտ կէօմիւր ուսուլը թաթպիզ էտէճէք վէ Իրազ իլէ տօսթ կէչինէճէք վէ Աճէմիսթան իւ- գէրինտէն Ինկիլիզլէր Հինտիսթանա թէյյարէ Եօլու եափաճազլար տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հայաստանտա եէնի Բիւթանիա թիւթիւն մահսուլը եէթիշտիրմէքտէ մուվաֆֆազիյէթ պուլմուչ տըր: Պու տէֆա 50 պին թուր ազաճը տիքիպ՝ իիէք իչինէ պաշլայաճազլար տըր: Հա յաստան պանգալարընտա ամէլէ 382 պին բուպ- լի փարա տէփօղիթ էթմիչլէր: հիւքիւմէթ սի- կուրթասը հայվանաթ դայաթը իչիւն 400 պին բուպլի վէրմիչ տիր:— Մայիս 15տէ Նիւ Եօրք Հայլարը Հօթէլ Մէքալիինտէ Հայլարըն տօս- թու մարուֆ Տօզ. Նանսին չէրէֆինէ պիր գի- յաֆէթ քէչիտէ էյլէտիլէր: Պու զիյաֆէթտէ

Տօզ. Ֆինլի, Մր. Վիզրի, Տօզթ. Փիթ վէ սու- իրլէր Տօզթ. Նանսէնին սիյրէթինի վէ Հայ լարա օլան խըզմէթինի սէնա էյլէտիլէր: Նիհա- լէթ Տօզ. Նանսէն քէնտիսի պիր նութգ իրատ էտիպ՝ էրմէնիլէր իչիւն նէ կէօնէ թէչէպիւ- սաթտա պուլունտուզունը թարիֆ էյլէտի: Միւ մաիլէյհ էրմէնիսթանտա պիր վասի մէյտանը իսգա էթտիրէրէք, եանի օրայա եազըն տաղ- լարտան սու կէթիրտէրէք սուվարըպ, սաքին օլունուր հալա կէթիրմէք վէ մուհաճիր էրմէ- նիլէրին էփէյի պիր դըսմընը օրայա նազլ էթ- մէք իսթէմիչ վէ պունըն իչիւն թէհարրիյաթը ֆէննիյէ իճրա էթտիրիպ՝ լազըմ կէլէն մէսա- լիֆ իչիւն տէ Սօվիէթ հիւքիւմէթինտէն վէ ձէ- միլէթ ի Ազվամըն ազասը օլան պազը տէվլէթ- լէրտէն թէճմինաթ էլտէ էթմիչ իսէ տէ պիր ի- քի պէօյիւք տէվլէթլէր մուսվէնէթ էթմէք իս- թէճէտիյի իչիւն մուվաֆֆազիյէթ հասըլ օլ- մամըլ տըր:— Սիւրիատա պուլունան Հայ Ա- ւետ. քիլիսէլէրին Միութիւնիւն սէնէվի մէճ լիսի պու քէրրէ Մայիս 13տէ Հալէպտէ իճթի- մա էյլէմիչ տիր: Գէզալիք Գալիֆօրնիանըն Հայ Աւետ. Միութիւնը Մայիս 11-13տէ Լօս Ան- կէլէստէ իճթիմա էյլէմիչ տիր: Ամէրիկայի Հայ Աւետարանական Միութիւն տա պու սէնէ Յունիս 7-10տա Փրօվիտէնտէ իճթիմա էտէ- ճէք տիր: Պու մէճլիպլէրտէ քէնտի տաիրէլէ- րինտէ պուլունան Ինճիլի քիլիսէլէրին թէրազ- դըսընա ալազատար պուլունան մէսէլէլէր միւ- զաքէրէ էտիլիւր:— Մասիս Ժողովական. քիլիստէ սի տէօրթ սէնէտէն պէրու Փարզլը մահալար- տա վէ հօլլարտա իպատէթ էթտիրքտէն սօնրա, արթըզ քէնտիլէրէ մախսուս պիր պինայա լու- զում հիսս էթմէքտէ օլմուչ տըր: Ֆազաթ ան- լէր պու պապտէ խարիճէ միւրէճաաթ էթմէզ- տէն էվլէլ, քէնտի թարաֆլարընա տիւչէնի իճ րա էթմէյէ սայ վէ պու մազսէտ իչիւն պէչ ա- զատան իպարէթ պիր գօմիթէ թաեին էյլէտի- լէր: Գօմիթէնին ազալարը Մր. Կ. Եիւզիւքճը- եան, Մր. Տ. Կէցօեան, Մր. Ճ. Պարսամեան, Մր. Փ. Գուլումճեան, վէ Մր. Լ. Բիւրքճեան օլուպ՝ մէզքիւր հէյէթ Ապրիլ 24տէ Օլիվէք Գանկրիկէյշընէլ Ձըրչտա պիր թէճէմմիւ ազտ էյլէտի: Պու թէճէմմիւ Պատ. Հ. Խազոյեանըն րիասէթի թահթընտա օլուպ՝ անտէ Մր. Ճան Պարսումեան, Պատ. Հ. Աչճեան, Մր. Ս. Մահ- տէսեան, Պատ. Ս. Բէճէպեան, Պատ. Ս. Տէ- վիրեան վէ Պատ. Մ. Փափազեան վազթ ու հա-

լա միջնադարյան վէ փէյղամտա պոլուռն-
տուլար վէ քան զոռայրը տախի Մր. Ն.
Յարութիւնեանըն տէլալէթիլէ կիւզէլ մագամ
լար թէրէննիւմ էլլէտի: Պատէհու քիլիսէ պի-
նասը իշիւն իւշ սէնէտէ վէրմէք իւզրէ վատլար
եազըլմաղա պաշլատըդտա էվվէլքի 2000 տալէր
վատ 5000 տալէրէ պալիզ օլտու: Քիւշիւք պիւր
ճէմաթ իշիւն պու պէօլիւք պիւր Ֆէտաքեար-
լըդ տըր: Իմտի պու 5000 տալէրի Յիսուսըն միւ
ճիւզէլէրինտէ զիքը օլունան պէշ էքմէք վէ իքի
պալլըք կիպի Յիսուսա թագտիւմ վէ Անըն խայր
սուսուրըն թալէպ էտէր իզ, թաքի Յիսուսըն սէ-
վէն տօսթլար մէղքիւր մէպլաղը 25,000 տոլարա
իպլաղ էլլէսինլէր: (Պիւր Մուխապիւր)

ՄԱՐՏ 1ՏԷՆ ՄԱՅԻՍ 15ԷՏԷՔ ՐԱՀՆԻԻՄԱՅԱ ՄՈՒԱՎԷՆԷԹ ԷՏԷՆԼԷՐ

Թէլֆէկան պիւրատէրլէր (Նիւ Եօրգ) \$150,
Աւետարանչական (50 Բահնիւմա իանէ) 150,
Միհրան թապիպեան (Նիւ Եօրգ) 50, Միսաք Ա-
վանօղեան (Նիւ Եօրգ) 30, Տօգ. Ազնիւ Իսրա-
յէլիան (Պօսթօն) 20, Մարթին Շամլեան (Պօս-
թօն) 20, Չօլաղեան վէ էվլատը (Օմտուրման,
Սուտան) 24-61, Արշակ Ժամկոչեան (Գահիրէ)
25, Յ. Միլիթարեան (Պօսթօն) 10, Ճ. Կ. Վա-
սօեան (Օգ փարք) 7, Ճ. Ուարաճճեան (Շիգա-
կօ) 5:

ՄԱՐՏ 1ՏԷՆ ՄԱՅԻՍ 15ԷՏԷՔ ՐԱՀՆԻԻՄԱ ԻՀՏԱ ԷՏԷՆԼԷՐ

Տիկ. Սիվաճեան (Նիւ Պրիթըն) 1, Մ. Փօլ
Նիւրըն (Թալաս) 1, Վեր. Կ. Մումճեան (Հէյ-
վըրհիլ) 1, Կ. Քէշիշեան (Նիւ Եօրգ) 1, Թորոս
Հալլաճեան (Պուէնօն Այրէս) 1, Տէր Վ. Կիւլ-
տալեան (Շիգալօ) 1, Ճօրճ Աբէլեան (Պրուք-
լին) 1, Նազարէթ Գատըրճեան (Նիւ Եօրգ) 1,
Կ. Մուրատեան (Օզլէնտ) 1, Վեր. Հ. Յ. Աշ-
ճեան (Լօս Անկէլէս) 1, Տօգ. Ազնիւ Իսրայէլ-
եան (Պօսթօն) 2, Սարգիս փօլատեան (Նիւ
Եօրգ) 2, Փանոս Թօփալեան (Ուօթըրթաուն) 1,
Տիկ. Ն. Պարտիզպանեան (Թրօյ) 1, Մկրտիչ
Տանլեան (Տիթրօյթ) 1, Ե. Յ. Մահսէրէճեան
(Թրօյ) 1, Թօփալեան պիւրատէրլէր (Նիւ Եօրգ)
5, Տ. Թիւֆէնքեան (Օզլէնտ) 1, Տիկ. Գ. Պուլ-
կուրճեան (Քէյմպրիճ) 1, Տիկ. Չարիկեան
(Ճէրմանթաուն) 1, Տիկ. Եսթէր Կիւլէզեան
(Ուաթթըթաուն) 3, Գ. Գըլճեան (Վան Նէյս) 1,
Լ. Միսկանի (Նիւ Եօրգ) 1, Տիկ. Մ. Քէօշէր-

եան (Լա Կրանթ) 2, Վեր. Հ. Կէօյալալճեան
(Տիգաթըր) 1, Միհրան Մօմճեան (Պօսթօն) 1,
Տօգ. Ե. Քէլլէեան (Լօս Անկէլէս) 2, Մ. Պօյա-
ճեան (Փէթըրսըն) 1, Ե. Օհանէսեան (Տայնիւ-
պա) 1, Արամ Բէնճիլեան (Ֆիլատէլֆիա) 1,
Ո. Թիւթիւնճեան (Րիփըն) 1, Տօգ. Յ. Ասա-
տուրեան (Փասատինա) 1, Ն. Սիլէլէտիս (Ֆի-
լատէլֆիա) 1, Տիկ. Ա. Թօփալեան (Լօնկ Այ-
լէնտ) 1, Կ. Աբօշեան (Լօս Անկէլէս) 3, Յ. Յով-
սէփեան (Նիւ Եօրգ) 1:

ՏԻԿԷՐ ՄԱԳՍԷՏԼԷՐԻ ԻԱՆԷ ԷՏԷՆԼԷՐ

Եւնի Եւմիիք

Տիկ. Ալիս Օհանէսեան (Տայնիւպա) \$26,
Տիկ. Մարիցա Քէչէճեան (Քէյմպրիճ) 5, Մ.
Պօյաճեան (Փէթըրսըն) 3:

Մամէլթէյն

Տիկ. Թուրֆանտա Չարիկեան (Ճէրման-
թաուն) 5, Կ. Մուրատեան (Օզլէնտ) 6, «Մա-
սիս» քիլիսէսի Ջանասիրաց 5, Տիկ. Իսքէնեան
(Պօսթօն) 3, Օր. Առաքեւեան (Նիւ Հէյվըն) 1,
Ս. Անսուրեան (Լօս Անկէլէս) 3, Տիկ. Եւնիկէ
Կիւլէսէրեան (Շիգալօ) 5, Մ. Պօյաճեան (Փէ-
թըրսըն) 3:

Հալէպ Ամալար Մէքթէպիմէ

Տիկ. Թ. Չարիկեան \$1:

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Բահնիւմանըն Իման Իգրարը

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Հալ ը Հազըրտա Եաշա

Եէրէ Տիւշմէ

ՏԻԿ. ԱԲԷԼԵԱՆ

Կարսիի Խաշը Իստա Էտէն

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ.—

Պիւ Ագ տա Մէգազ

ՏՕԳ. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

Հալալա Ատալարընա Պիւ Սէյյահաթ

Կ. Ա. Կէրթմէնեան

Տօգ. Տաւ

ՎԵՐ. Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ.—

Լէհիսթան

Պիւ Մէքթուպ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ.—